

DARBININKAS

Vol. LX, Nr. 3
Sausis-January 17, 1975

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

20 centų

Savaitės įvykiai

Kissingeris spaudos pasikalbėjime su Business Week korespondentu pareiškė, kad JAV negali visai atsisakyti panaudoti karines jėgas prieš aliejų eksportuojančias valstybes, bet tokios akcijos bus imamasi tik kraštutiniu atveju Vakarų pasauliui gelbėti, o ne aliejaus kainom sumažinti. Šią jo nuomonę remia ir prez. Fordas, bet kitos valstybės tokiu pareiškimu labai surirūpino.

Pasirašydamas prekybos reformos įstatymą, suteikiantį prezidentui teisę teikti muitų privilegijas ir Sov. S-gai, prez. Fordas pareiškė, kad jis turės rezervacijų dėl šio įstatymo kalbos, kuri kitoms suvereninėms valstybėms gali būti nepriimtina kaip diskriminacinė.

Prezidentas Fordas paskyrė 8 narių komisiją ištirti skundam, kad CIA sekė nepatikimus žmones Amerikoje. Jos pirmininku paskyrė viceprez. Rockefellerį, o nariais —ėjusius aukštas pareigas įvairiose administracijose asmenis. Kongreso liberalai ir kai kuri spauda komisijos sudėtim yra nepatenkinti. Šios įstaigos darbus kongresas tyrinės savo keliu.

Betty Southard Murphy, žurnalistė ir advokatė, prez. Fordo buvo paskirta National Labor Relations Board nariu 5 metams. Numatoma ją paskirti šios įstaigos pirmininke, jei kongresas jos paskyrimą patvirtins. Tai būtų pirmoji moteris šiame atsakingame poste.

Prez. Fordas numato prašyti kongresą padidinti P. Vietnamui pagalbą 100 mil. dol. šiais ir 1.3 bil. dol. ateinančiais biudžetinais metais.

Bažnyčios komisija santykiams su judaizmu, vykdydama Vatikano II susirinkimo 1965 priimtą deklaraciją apie žydus, išleido taisykles, patvirtinančias Bažnyčios antisemitizmo pasmerkimą ir raginančias daryti visą, kad iš liturgijos ir mokymo būtų pašalinta žydų diskriminacija; kad būtų patvirtintas bendras biblinis ir teologinis paveldėjimas; kad katalikai respektuotų žydų tikėjimą ir religinius įsitikinimus; kad Senasis ir Naujasis Testamentas būtų traktuojamas vienodai, kaip to paties Dievo žodis ir kad būtų bendrai siekiama socialinio teisingumo. Tarptautinis žydų komitetas tarpreliginiams klausimams svarstyti pritaria, kad taisyklės prideda prie bendro susipratimo, tačiau apgailestauja, kad taisyklės nemini Izraelio, kaip žydų valstybės, ir neatsako į klausimą, ar žydus taip pat reikia atversti į krikščionybę.

Socialinio draudimo patariamoji taryba numato siūlyti kongresui, kad soc. draudimo įnašų mokėjimo bazė būtų padidinta nuo dabartinės 14,100 dol. sumos iki 24,000.

Viliojami arabų valstybių nepaprastų aliejaus išteklių, Vakarų valstybių ir japonų pramonininkai bei finansinės institucijos vengia bendradarbiauti su Izraeliu, kad neužsidarytų durų į milžinišką arabų valstybių ūkinio kėlimo rinką.

Nedarbas Amerikoje vis auga. Gruodžio mėn. jis palietė 7.1% darbo jėgos, arba 6.5 mil. darbininkų. Paskutinę savaitę bedarbių skaičius dar padidėjo 800,000 darbininkų.

Prezidento ekonominių patairų tarybos pirmininkas pareiškė, kad Amerikos ekonominės būklės kritimas tęsis ilgai, kaip buvo numatyta, ir kad nedarbas paliesias dar šiais metais 8% darbo jėgos.

KOVA UŽ TIKĖJIMO LAISVĘ YRA KOVA UŽ VISUOTINĘ CIVILIZACIJĄ

Min. St. Lozoraitis atsako vokiečių katalikų teologui

Vokietijos laikraštis Frankfurter Allgemeine Zeitung yra paskelbęs min. S. Lozoraičio laišką, kuriame pasisakoma prieš katalikų teologijos profesoriaus H. Vorgrimlerio straipsnį, paneigiantį tikinčiųjų persekiojimą vadinamuose Rytų Europos "socialistiniuose" kraštuose.

Laiško įžangoj Lozoraitis pažymi, kad rašo kaip lietuvis, taigi kaip atstovas katalikiškos tautos, kuri priešinasi sovietų okupacinės valdžios sistemiskom pastangom sunaikinti Lietuvos Bažnyčią.

Toliau laiške pasakytą, kad neabejotinai prof. Vorgrimler yra išdėstęs savo pažiūras pagal savo sąžinę ir turimas žinias. Reikia manyti taip pat, kad jam gerai žinomi, pavyzdžiui, Senajame Testamente aprašyti prieš du tūkstančius metų buvę įvykiai. Juo labiau tad nuostabu,

kad jis turi tokių netikslų žinių apie Bažnyčių ir tikinčiųjų persekiojimą, prieš pusę šimtmečio pradėtą ir dabar tebetęsią sovietų užvaldytuose kraštuose. Didelį įspūdį daro prof. Vorgrimlerio teigimas, kad komunistinių valdovų prieš tikėjimą vedama kova esanti "tikrumoj Bažnyčios ir krikščionių lig šiol turėtos, neretai privilegijuotos padėties visuomenėje panaikinimas". Pažymėtinas taip pat šio priešingo tikrovei teigimo kietas negailestingumas. Nes net jei tai būtų buvęs privilegijų atėmimas, tai ir tokiu atveju nebūtų galima nutylėti, kad ši akcija — tiek prieš 1945 metus, tiek vėliau — yra susieta su negirdėtais smurto veiksmais ir didelėmis žmonių kančiomis.

Jordano, Sirijos ir Egipto užsienių reikalų ministrai ir Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadai nesutariamam tarp šios org-jos ir Jordano spresti nutarė šaukti periodinius pasitarimus.

P. Vietnamas po savaitę trukusių žiaurių kovų neteko provincijos sostinės Phoung Binh. Komunistai taip pat sustiprino puolimus prieš Kambodijos sostinę Phom Penh.

Bombos atentatas prieš Indijos geležinkelio ministerį ir Indijos Gandhi patikėtinį Lalit Narayan Mishra sukrėtė visas Indijos partijas. Opozicija jį kaltino ir įvairiomis suktųbėmis.

Tasmanijoje laivas nugriovė dalį tilto. Žuvo 6 žmonės, važiavę automobiliais per tiltą, ir 8 laivo įgulos nariai.

Trys Angolos sukilėlių grupės sutarė veikti bendrai, ir dabar prasidės derybos su Portugalija dėl Angolos nepriklausomybės.

Sov. S-ga ir Mongolija rengiasi bendrai eksploatuoti didesnę vario ir molybdeno kasyklas, esančias apie 200 mylių į šiaurės vakarus nuo sostinės Ulan Bator.

Jėzuitų ordino organas Civiltas Cattolica, Vatikanui pritarus, įspėjo Italijos krikščionių demokratų partiją, kad ji, nekovodama su korupcija ir pelno gaudymu, neteks daugelio balsų. Laikraštis prikašioja, kad daugelis partijos vadų nieko bendro neturi nei su krikščionyste, nei su demokratija, bet siekia tik valdžios.

Indijos vyriausybė, siekdama išvengti didesnės krizės, pirmą užsieny 6.4 mil. tonų javų už 1 bil. dol.

(nukelta į 2 psl.)

Dėl tariamųjų privilegijų tenka prisiminti, jog sovietų okupuotoj Lietuvoj dėl vaikų katechizacijos kunigai traukiami baudžiamojon atsakomybėn, o vaikai ir jų tėvai terorizuojami. Iš ko čia atimama "privilegija"? Iš kunigų, iš vaikų, ar iš Kristaus? Jau vien ši represijos priemonė demontuoja prof. Vorgrimlerio nuomonę, esą dabar, "pagal sąžiningas informacijas", Rytuose joks krikščionis vien tik dėl tikėjimo nebepersekuojamas".

Nesiliaujas tikėjimo persekiojimas sovietų užvaldytuose kraštuose įrodo, jog komunistų šūkis — tikėjimas esąs opiumas liaudžiai — neturi tenai jokios įtakos tikintiesiems. Bet kartu kykla klausimas, ar konvulsingas atoslūgio su komunizmu ir sovietais siekimas nėra kartais pavojingas.

MIRĖ PREL. JUOZAS KONČIUS

Romoje sausio 14, antradienį, mirė prel. dr. Juozas Končius, buvęs ilgametis Balfo pirmininkas, paskutiniu laiku gyvenęs Romoje. Palaidotas sausio 16, ketvirtadienį.

Velionis buvo gimęs 1891 birželio 16. Kunigu įšventintas 1917 sausio 6. Pirmojo pasaulinio karo metu įsitraukė į šalpos darbą, buvo Šiaulių gimnazijos kapelionu ir greit atvyko į Ameriką. Jo plačiausia veikla pasireiškė antrojo pasaulinio karo metu, kai buvo kuriamas Balfas. Jis buvo vienas iš to Balfos kūrėjų, ilgametis pirmininkas, bent keliais atvejais lankęs pabėgėlių stovyklas Vokietijoje. Dar ir atvažiavus daugumai pabėgėlių į šį kraštą, jis buvo pirmininku.

Pasitraukęs iš pirmininkų, kurį laiką gyveno Floridoje, paskui buvo persikėlęs į Romą. Jis buvo istorikas, ten rinko medžiagą savo istoriniam darbui. Praeitą vasarą buvo atvykęs į Ameriką.

Mirė kun. J. Janulionis
Gruodžio 26, Kalėdų antrą dieną, Brazilijoje mirė kun. Juozas Janulionis. Buvo gimęs 1892 m., kunigu įšventintas 1915, gyveno Rio de Janeiro, Brazilijoje. Paskutiniu laiku buvo ligonis.

Eucharistinis kongresas 1976 metais įvyks Philadelphiaje. Tuo reikalu įvyko ten pasitarimas. Nuotraukoje pasitarimo prezidiumas su Kunigų Vienybės atstovais. Iš k. dr. Antanas Juzaitis, kun. Kazimieras Pugevičius, Aušra Zerr, prel. Jonas Balkūnas, Vytautas Volertas. Nuotr. K. Čikoto

Okupuotoje Lietuvoje

VAIKAI BUVO BARAMI, KAD GIEDĄ BAŽNYČIOS CHORE

Jieznas

1973.X.26 Jieznio parapijos vargonininkas Mykolas Jaudegis buvo iškviestas į Prienų rajono Vykdomąjį komitetą. Administracinė komisija (pirmininkas Stakienis, pavaduotojas Arbačiauskas, sekretorius — Ramanauskas, nariai: Mickienė ir Svežauskas) nubaudė vargonininką 30 rub. bauda už "kulto įstatymų pažeidimą". Pasirodo, Jieznio bažnyčioje vaikai gieda chore, o tai jau "didelis nusikaltimas."

-o-

1973.VIII.20 į Jieznio Vykdomąjį komitetą buvo iškviestas šios parapijos vikaras kun. K. Žilys (kunigų įšventintas 1973). Valdžios pareigūnai reikalavo, kad vikaras nuvartų vaikus nuo altoriaus.

Kunigo pareiga ne vartyti vaikus nuo altoriaus, bet traukti prie jo, — paaikšino kun. K. Žilys.

Kiek vėliau kun. K. Žilys vėl buvo auklėjamas. Jieznio vidurinės mokyklos direktorius jį kaltino, kam organizuojąs vaikus į bažnytinį chorą, tvirtino — neleisias religiskai auklėti vaikų. Vikarui teko net raštišką pasiūlymą rašyti. Kun. K. Žilys nurodė, kad jo, kaip kunigo, pareiga padėti žmonėms. Kadangi tikintieji paprašė pamokyti jų vaikus giesmių, tai jis ir sutikęs tai padaryti.

1973.X.31 į Prienų rajono Vykdomąjį komitetą buvo kviečiami abu Jieznio kunigai: kun. V. Sidaras ir kun. K. Žilys.

Canberra Times apie PLB valdybos pirm. Br. Nainio pareiškimą

Sausio 7 Australijos sostinės dienraštis The Canberra Times 3 puslapy stambia antrašte "Australia 'sold Balts into slavery'" paskelbė 79 eilučių ištrauką iš PLB valdybos pirmininko Broniaus Nainio sausio 6 pareiškimą Canberros spaudai.

Pagal dienraštį PLB pirmininkas tarp kita ko pažymėjęs, kad "Australija su savo ilgametės kovos tradicija dėl kitų tautų laisvės mums (lietuviams) atrodė kaip vienas iš lyderių kovoję ir dėl mūsų tautos laisvės. Staiga mes pasijutome apvilti... Būdinga, — sakė Nainys, — kad čionykštė vyriausybė griežtai stoja už laisvę Portugalijos kolonijom ir kitiem pavergtiesiems, bet tuo pačiu metu mūsų tautą padarė mainų objektu ("traded in"), kad parduotų savo gaminius".

Nuo savęs The Canberra Times priduria, kad Australijai nelingva savo gaminius Jungtinės Valstybės parduoti, o baltų ir kitų ateivių Amerikoje opozicija Australijai tatau gali dar pasunkinti.

Vikaras buvo perspėtas, kad liautųsi pažeidinėti tarybinius įstatymus: nedarytų choro repetitijų ir grupėmis nemokytų vaikų. Kun. K. Žilys pareiškė, kad jis negalys laikytis tokių įstatymų, kurie nukreipti prieš Bažnyčią. Raštiško įspėjimo nepasirašė. Rajono pareigūnai gasdino, kad jie savo rajone šitokio kunigo nepakęs, toks elgesys jam blogai baigsis.

1973.X.29 Prienų rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas K. Morkvėnas atsiuntė K. Žiliui raštišką perspėjimą:

"Nustatyta, kad Jieznio parapijos bažnyčioje religinių apeigų metu tarnauja vaikai ir paaugliai. Tuo pažeidinėjami tarybiniai įstatymai. Įspėjame Jus, kad ateityje nesikartotų šie neteisėti vaikų auklėjimo veiksmai ir būtų užkirstas kelias kultų įstatymų pažeidinėjimams".

Jieznio vidurinės mokyklos direktorius pradėjo aršią akciją prieš tuos mokinius, kurie tarnauja Mišioms ar gieda bažnytiniame chore. Vaikai buvo verčiami rašyti pasiaiškinimus, kas juos mokąs giedoti. Pasikvietęs mokinę L. Kvedaravičiūtę, direktorius baugino, kad jo tėvą pasodinsias į kalėjimą, nubausias 50 rub. bauda. Be to, dar ir kunigui kliūsią. Direktorių kvietėsi ir vaikų tėvus, grąsinamas mažinti jų vaikams elgesio pažymį, atleisti iš Jieznio mokyklos ir t.t. Uolus bedievių apaštalas pradėjo lankytis net į moksleivių namus, bet vieno tėvo suniekintas šios praktikos atsisakė.

1974.I.2 į Jieznio vykdomąjį komitetą vėl buvo iškviesti Jieznio kunigai. Kadangi iškviestas buvo žodinis, kun. K. Žilys nenuvyko. Klebonas buvo išbartas, kodėl nesutvarkąs vikaro.

1974.I.20 Jieznio tikintieji suarošė vikaro bute klebonui išleistuves, nes kun. V. Sidaras perkeltas į Vievj. Parapijiečiai atsivėdė ir vaikus, kurie padainavo, pagiedojo keletą giesmių. Tuo metu apie vikaro langus slampinėjo tikrintojai: internato direktorius, vidurinės mokyklos direktorius ir interna-

(nukelta į 2 psl.)

RADIO LIBERTY TRANSLIACIJŲ REIKALU

JAV LB Krašto Valdyba iš Radio Liberty Informacijos skyriaus JAV direktoriaus Robert L. Tuck yra gavusi pranešimą, liečiantį lietuvių kalba transliacijas per Radio Liberty.

Pranešama, kad vyriausiu lietuvių kalba transliacijų redaktoriui bus žymus JAV lietuvių visuomenininkas Juozas Laučka. Jo bus darbuojamasi Muenchene. Šiuo tikslu yra pasirašęs 18 mėnesių sutartį su Radio Liberty vadovybe. Jam talkinti trijų mėnesių laikotarpiui yra sutikęs Švedijoje gyvenęs dr. Kaje-tonas Čeginskas. Taip pat prie lietuviškų transliacijų jau pilną laiką darbuojasi ankstesnysis Radio Liberty pareigūnas Aleksandras Katsas. Kitų prašymus padavusiųjų pasamdymas tebėra svarstomas.

Pirmoji lietuvių programa per Radio Liberty buvo pertransliuota į pavergtą Lietuvą 1975 m. sausio 5 d., sekmadienio vakarą. Iki kovo 1 d. programa bus perduodama tik sekmadieniais. Po to transliacijos lietuvių kalba bus perduodamos kasdien.

Radio Liberty transliacijoms besirūpinanti JAV LB Informacijos Tarybos vadovė Aušra Mačiulaitė-Zerr Radio Liberty vadovybei tarpininkavo, ieškant tarnautojų į lietuvių skyrių. Į LB paduotus atsišaukimus JAV lietuviųspaudoje buvo susilaukta 11 užklausių. Asmenų prašymai buvo persiųsti p. Tuck dėmesiui. Už suteiktą talką gauta nuoširdi Radio Liberty vadovybės padėka.

LB Inf.

VLIKO INFORMACIJŲ ORGANIZAVIMAS, PARUOŠIMAS IR PLATINIMAS

VLIKO VICEPIRMINKO JUOZO AUDENO PRANEŠIMAS
VLIKO SEIMUI 1974 GRUODŽIO 7 BOSTONE

Informacija yra plačiausiai Vliko veiklos sritis, reikalaujanti daugiausia bendradarbių ir lėšų. Mūsų informacija turi būti efektinga. Ji teikiama okupuotajai Lietuvai, laisviesiems lietuviams, plačiam pasauliui ir Lietuvos priešam. Visi turi ži-

noti, ką veikia laisvieji lietuviai, kas vyksta okupuotoj Lietuvoje, kas kalbama arba rašoma apie Lietuvą svetimuose kraštuose. Mūsų informaciją akylai seka okupantas ir kartas nuo karto neįvingai į ją reaguoja.

Informacijai naudojami šaltiniai

Gerai informacijai duoti reikia naudotis gerais ir patikimais šaltiniais. Rūpestingai atrinkta medžiaga įvairiais Vliko informacijos kanalais perduodama Lietuvai, laisvėj gyvenantiems lietuviams ir svetimiesiems. Tad, nors ir prabėgus, susipažinkim su tais šaltiniais, iš kurių semiam informacinę medžiagą.

Pirmasis žinių šaltinis yra pats Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas: jo seimo, tarybos, valdybos ir bendradarbių veikla ir darbai. Vliko seimas susirenka kartą per metus. Dar prieš seimui įvykstant, būna informuojama tauta ir laisvieji lietuviai — kur, kada ir kokiems klausimams svarstyti jis renkasi. Seimui praėjus, skelbiami jo nutarimai. Vliko taryba posėdžiauja kas du mėnesiai. Ji nustato laisvinimo gaires, priima sąmatą, tvirtina apyskaitą, kontroliuoja valdybos darbus. Jos nutarimai dažniausiai skelbiami viešai. Vliko valdyba turi nuo 30 iki 40 posėdžių per metus. Juose aptariami visi vykdomieji darbai — seimo ir tarybos nutarimai, apžvelgiami pasauliniai įvykiai, į kuriuos kiekvienu atveju, jei tik tikslinga, reaguojama. Svarbesnieji valdybos rašyti memorandumai ir raštai įvairių valstybių vyriausybėms arba tarptautinėm organizacijom skelbiami visuomenei.

Lietuvos diplomatinės tarnybos veikla yra labai svarbus informacijų šaltinis. Ji skelbiama Eltoje, jei diplomatinė tarnyba nėra pati anksčiau to paskelbusi spaudoje. Lietuvių spaudoje paprastai aprašoma lietuvių organizacijų veikla yra labai dėkinga medžiaga radijo transliacijom į Lietuvą.

Apsčiai informacinės medžiagos apie Lietuvą ir lietuvius randam laisvojo pasaulio spaudoje. Šių šaltinių medžiaga labai pagausėjo nuo 1970, kai Pranas ir Algirdas Brazilskai sovietų lėktuvą privertė nusileisti Trebzone, Turkijoje. Tai buvęs pirmas sovietinis lėktuvas, nuleistas kitų valstybių. Netrukus Vytautas ir Gražina Simokaičiai mėgino nuleisti sovietinį lėktuvą Švedijoje. Tų pačių metų lapkričio 23 prasidėjo Simo Kudirkos sunkaus kelio odisėja, laimėjusi pasibaigusi 1974 lapkričio 5, jam su savo šeima pasiekus išsvajotą Dėdės Samo žemę.

1972 mus pasiekė daug Lietuvos pagrindų paruoštų dokumentų, kuriais buvo šaukiamasi laisvės. Esam dėkingi patriotams lietuviams, ruošiantiems protestus, leidžiantiems Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikas ir kitus

leidinius. Tie leidiniai yra ypač gerai paruošti, ir juos galim perduoti visam pasauliui.

Tais pat 1972 Lietuvoje suliepsnojo nepaprastos ugnys, kuriose savo gyvybes paaukojo Romas Kalanta, Stonys, Andrieškevičius ir Žalikauskas. Šiuos kančias ir kraują paženklintus įvykius, šį šauksmą "Laisvės, laisvės Lietuvai!" mum pranešė kitų tautų spauda, kurios bendradarbiai šią žinią perdavė iš Maskvos.

Pagrindžio spauda, lankanti mus reguliariai, yra pastovus ir svarbiausias viso tautos gyvenimo ir kovos aprašymo šaltinis.

Informacinės medžiagos šaltiniais tarnauja mum, kad ir retai, iš Lietuvos gaunami laišukai, žmonių keliavimai į Lietuvą ir į čia svečiuotis atvykusių kai kurių tautiečių pasakojimai.

Paskutiniu metu gana padažnėjo pasaulinės spaudos Maskvoje reziduojančių atstovų lankymasis Lietuvoje. Jie gana plačiai aprašinėja savo įspūdžius. Šiuos aprašymus tenka imti ir perduoti atsargiai, kad nepakliūtume į propagandos tinklą. Tačiau svarbu ir tai, kad juose teisingai paličiama Lietuvos istorija, dažniausiai iškeliamas faktas, kad 1940 Lietuva buvo sovietų aneksuota.

Informacijos teikimas

Vliko informacijomis siekiama atlikti du uždavinius. Viena, informuoti savuosius ir svetimuosius, kas Lietuvai laisvinti daroma, ką rašo pasaulinė spauda, ką apie Lietuvą kalba politikai ir visuomenininkai, kaip eina gyvenimas Lietuvoje; antra, ir tai labai svarbu, demaskuoti okupanto melą, Lietuvos istorijos klaidojimus, gyvenimo tikrovės bei realybės iškraipymus.

Informacijos perduodamos žodžiu iš trijų radijo stočių Lietuvai ir raštu — lietuvių, anglų, ispanų, italų ir portugalų kalbomis — Eltos leidžiamais biuleteniais ir kartas nuo karto išleidžiamomis knygomis bei brošiūromis. Ispanų ir portugalų kalbomis Pietų Amerikoje einą biuleteniai leidžiami drauge su latviais ir estais. Laisvojo pasaulio lietuvių spauda ir radijo valandėlės gana dažnai naudojasi Eltos žiniomis. Transliacijos Lietuvai girdimos ir visoj Europoje.

Lietuvių kalba programos transliuojamos kasdien. Savaitiniai Eltos biuleteniai užpildo tik nedidelę dalį transliuojamos programos. Todėl programos užpildomos medžiaga, kuri imama iš kitų šaltinių. Jos gausiai yra mūsų laikraščiuose, kur aprašomas laisvųjų lietuvių gyvenimas ir veikla. O šios spaudos iš viso pasaulio Vlikas gauna net apie 30 leidinių.

Ypatingas dėmesys kreipiamas į žurnalus, kuriuose yra sutelkiamos mūsų intelektualinės pajėgos. Kiekvieno naujai išėjusio bet kurios politinės krypties ar pasaulėžiūros, jauni-

mo ar profesinio turinio žurnalo apžvalgos transliuojamos Lietuvai.

Kartas nuo karto paleidžiame seriją apžvalgų iš Lietuvos istorijos, apie tautinį atgimimą, valstybinės nepriklausomybės atstatymą, kūrėjus savanorius, buvusius nepriklausomybės karus ir juose pasižymėjusius karius. Pakartotinai supažindinam su atgimstančios tautos patriarchais, politikais, visuomenės veikėjais — buvusiais ir esamais, kurių sukaktys dažnai minimos, ir pan. Teikiame informacijos apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, apie įvairią jos buvusią pažangą.

Svarbu yra demaskuoti sovietų-nacių suokalbį, kuris atkėlė vartus į antrąjį pasaulinį karą: kokiomis sąlygomis tie agresoriai buvo susitarę užgrobti bei pasidalinti Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitų tautų teritorijas. Juk visa byla ypatingai slepiama nuo lietuvių tautos. Ateina iš ten balsų, prašančių apie tai kalbėti.

(Bus daugiau)

PAGRIEŽTINO CENZŪRA

Muencheno Radio Liberty analizėje paminėtas agitpropagandos ir cenzūros sustiprinimas okup. Lietuvoje. Analizėje rašoma: komunistų partija Lietuvoje visais būdais stengiasi sugriežtinti žodžio ir idėjų kontrolę Lietuvoje. Vienas būdų tai padaryti yra tai, kad visi žurnalai ir periodiniai leidiniai yra pavestti ideologinėmis platformomis ir kad Lietuvos klasikais perkošiami per cenzūros koštuvą. Ši partijos kampanija yra, atrodo, paskatinta padidėjusios ir pagyvėjusios pagrindžio spaudos įtakos. Kai kurios cenzūros priemonės iššaukė atvirą nepasitenkinimą Lietuvos intelektualų sluoksniuose. (Elta)

Okupuotoj Lietuvoj

(atkelta iš 1 psl.)

to mokytoja Kačergienė. Kontrolieriai kai kuriuos mokinius nužiūrėjo. Rytojaus dieną vidurinės mokyklos direktorius užpuolė vaikus, kad jie buvę pas vikarą. Keletui mergaičių liepė be tėvų neateiti į mokyklą. Vaikai buvo barami, kad giedą bažnyčios chore. Bailesnieji parašė pasiūlymus, kad juos mokes giedoti vikaras. Atsirado net labai drąsių vaikų, kurie pareiškė: "Mūsų vaikai ir toliau giedos chore ir patarnaus Mišioms!"

Sausio 23 Jiezo Vykdomajame komitete susirinko internato direktorius, vidurinės mokyklos direktorius, Vykdomojo komiteto pirmininkas Aganauskas ir dar kartą bandė perauklėti vikarą.

— Mes nubaudėme vargonininką, nors tu buvai kaltas ir viską organizavai... O tu ir toliau trukdai mums ateistiškai auklėti vaikus, — kalbėjo mokyklos direktorius.

Kun. K. Žilys pastebėjo, kad nematyti ateistinio auklėjimo rezultatų. Vien per 1973 metus Jiezo moksleiviai keturis kartus įsilaužė ir apiplėšė Jiezo bažnyčią. Buvo išaiškinta vie-nuolikos vagių-moksleivių grupė.

Vikarui priekaištavo, kad jis specialiai neklausą valdžios, tikriausiai norįs, kad Bažnyčia paskeitytų šventuoju.

Komisijos protokolo vikaras nepasirašė.

1974.II.1 Prienų rajono Vykdomojo komiteto administracinė komisija nubaudė kun. K. Žilį už religinių kultų įstatymų pažeidimą 50 rub. bauda. Kun. K. Žilys paaiškino, kad jis, kaip kunigas, neturįs teisės vaikų nuotvarginti ar nuo altoriaus. Be to, LTSR ATP 1966.V. 12 įsakas numato bausmę už vaikų organizavimą be sąryšio su kultu, o giedojimas yra kulto dalis.

— Ką čia mes jam aiškinsime. Skųskis teisumui, ten išaiškins. Mes susirinkome ne aiškinti, o bausti, — kalbėjo vienas komisijos narys.

A. ANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Plietas patarnavimas įdėdant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investicijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

YYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užkeikite ir įsiti-kinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454—9527; vakare: 935-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val. WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 7:30-8:30 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. R. Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N. Y. 11364. Tel. (212) 229-9134.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmd. 1-1:30. S. Min-kus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmd. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač siuntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50,
Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAvenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta Gausi parodų salė

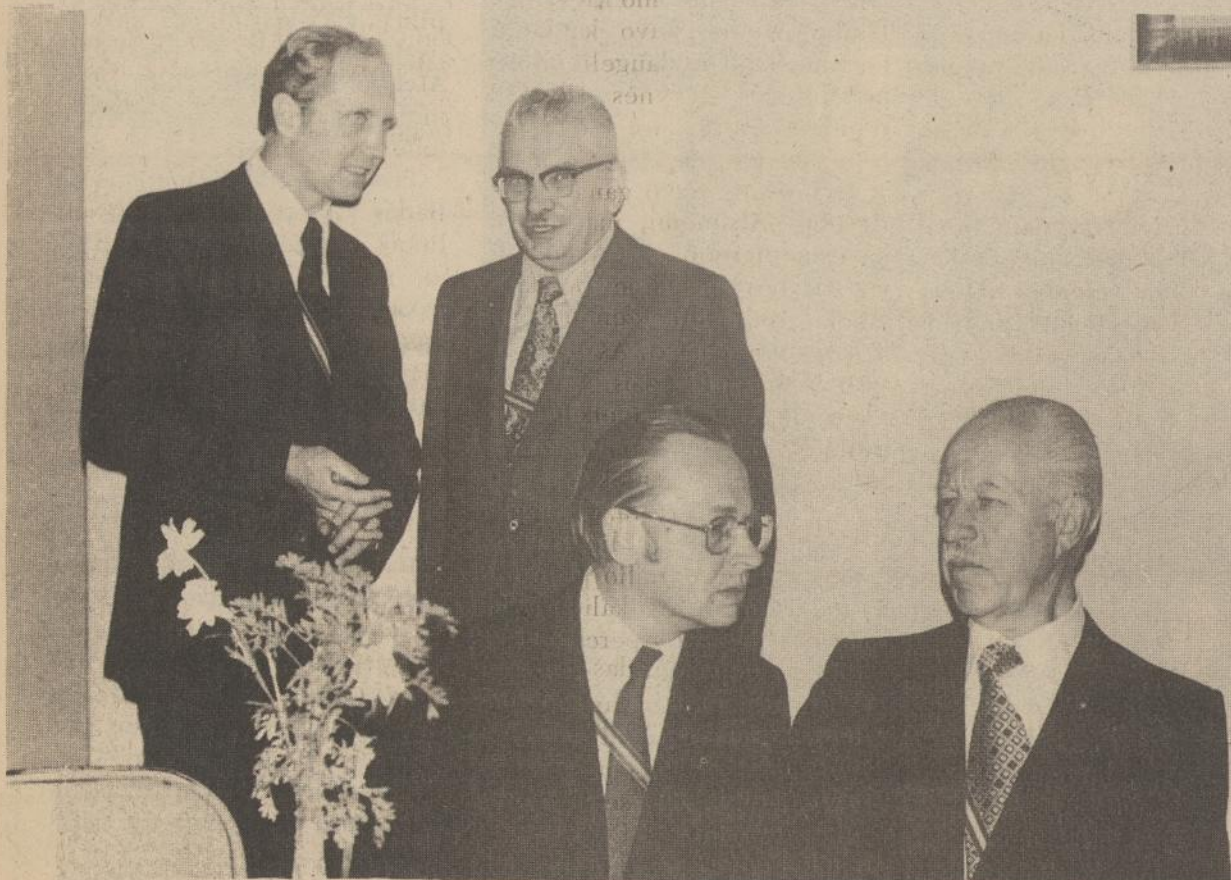
Lietuviška KELIONIŲ AGENTŪRA VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:	Specialios nuolaidos:
LĖKTUVAI	INDIVIDAMS
VIESBUČIAI	(ekskursiniais bilietais)
LAIVAI (Cruises)	GRUPĖMS
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas	JAUNIMUI
TRAUKINIAI	SEIMOMS

Akademino skautų sąjūdžio darbuotojai, organizacijos 50 metų sukakties minėjimo metu Chicagoje. Iš k.: R. Dirvonis, Br. Kviklys, Vyt. Mikūnas ir Ed. Korzonas. Nuotr. Jono Kuprio

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y., 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351Second-class postage paid at Brooklyn, N. Y., Post Office
Subscription per year — \$10.00. Single Copy 20 centsEina nuo 1915 m., 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metams \$10.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra •
Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Kai trūksta mokytojų

Mūsų lietuviškąjį viešąjį gyvenimą nustelbia dabar dideli įvykiai, kaip Simo Kudirkos atvykimas ir jo sutikimai, nustelbia nauji žygiai į Washingtoną, pasirengimai ir pasiskardėnimai rengiamų minėjimų, tautinių švenčių. Juda, kruta, bilda visi pašaliai. Atrodo viskas dinamiška ir surikiuota tvirtam mūsų visuomeniniam bei kultūriniam darbui.

I šią dinamiką noris ateiti su kitu rūpesčiu, kur žodžių ir pasiskardėnimų neužtenka, kur reikia konkrečių ir sistemingų darbų. O tas rūpestis yra net labai didelis ir net labai svarbus.

Praėjusio rudens dienomis buvo ir mūsų laikraščio skiltyse pastebėta, kad liuanistinė mokyklai trūksta mokytojų. Taip! Mokinių yra, bet mokytojų mažėja. Tokioje Maironio liuanistinėje mokykloje šiemet mokosi arti dviejų šimtų vaikų. Juk tai tikrai labai gražus skaičius. Dirba ir eilė mokytojų. Bet juos surinkti ir suvesti į darbą buvo nepaprastai sunku.

Kad mokytojų netrūktų, reikia jau dabar rūpintis. Jau dabar padaryti visa, kas yra galima.

I šį reikalą atsiliepė Rytinio Atlanto pakraščio liuanistinių mokyklų inspektorius Antanas Masionis. Jis išsiuntinėjo 12 mokyklų vedėjų, jų tėvų komitetams, visom LB apylinkėm, apygardų valdybom, radijo stotim raštą. Ten taip rašoma:

Apsvarstęs šį reikalą su kai kuriais mokyklų vedėjais, mokytojais, tėvais, LB darbuotojais, žodžiu, su visais tais, kuriems rūpi lietuviško švietimo ateitis išėivijoje ir, pasitaręs su Švietimo Tarybos pirmininku, drįstu ateiti į pagalbą su kai kuriais pasiūlymais.

I. Praveskime bendromis jėgomis savo apylinkėje tikslią registraciją visų tų asmenų, kurie yra kada nors dirbę ar tebedirba švietimo srityje, kad ir amerikietiškoje mokykloje ar kitokioje švietimo įstaigoje. Įtraukime į

šių skaičių taip pat universitetų ir kolegijų studentus, ypač tuos, kurie studijuoja pedagogiką ir yra baigę liuanistines mokyklas. Galėtumėm čia įjungti net ir aukštesniųjų klasių liuanistinių mokyklų mokinius.

Šitoks sąrašas, rūpestingai sudarytas, būtų kiekvienos apylinkės švietimo pajėgų rezervas dabarčiai ir netolimai ateičiai, nes kuo toliau, tuo ši problema darysis sunkesnė ir sunkesnė.

2. Surenkime rytiniam Atlanto pakraštyje mokytojų studijų savaitę. Dainavoje rengiamos mokytojų ir jaunimo studijų savaitės mums per toli, ir mažai kas jomis pasinaudoja. Šiam reikalui sudarykime iš ano minėto sąrašo ir iš mokytojų, šiuo metu mokyklose jau dirbančių, antrą sąrašą, būtent, tų asmenų, kurie ateinančią vasarą galėtų ir norėtų dalyvauti mokytojų studijų savaitėje, jei mes ją surengtume čia, sakykime, — Putname, kada nors apie birželio pabaigą ar liepos pradžią.

Šį antrąjį sąrašą norėčiau gauti ne vėliau 1975 sausio 31 d., nes į studijų savaitės organizavimą jeis ir vietos parinkimas, ir apgyvendinimas, ir maitinimas, ir programos sudarymas, ir lėšų klausimas. Tad labai prašau mokyklų vedėjus, tėvų komitetus, LB valdybas, ypač jų švietimo reikalų vedėjus, glaudžiai bendradarbiauti ir kuo greičiau reikalingas žinias surinkti.

Visi prašomi savo apylinkėse registruoti galinčius dirbti liuanistinėje mokykloje, tuos, kurie norėtų pasirengti būti mokytojais. Registracijos tegu imasi ir LB apylinkės, apygardos, mokyklos ir tegu paskui praneša apygardos inspektoriumi Antanui Masioniui.

I studijų savaitę paraginkime važiuoti jaunus mokytojus, kurie dabar dirba mokykloje, ir tuos, kurie norėtų dirbti. Jie ten gaus ir žinių ir drąsos ateiti į liuanistinę mokyklą.

Visi liuanistinių mokyklų bičiuliai, sukruskiame!

3

Jei jau visi ten taip ir bijotų, kaip mes čia bijome, tai visai nebūtų ir "Lietuvos Bažnyčios Kronikos".

Ašaromis ir krauju rašytas
dokumentas prabyla į viso
pasaulio sąžinę!

Šiais laikais, kada tėvynėje eina arši kova prieš religiją, kada Dievą ir tikėjimą norima išrauti iš lietuvių širdies, mūsų moralinė ir materialinė parama toje kovoje savo tautiečiams yra būtina reikalinga. Mus pasiekianti "Lietuvos Bažnyčios Kronika" šauktė šaukia į mūsų širdis ir sąžines, kad mes ką nors tuo reikalu darytumėm. O ką gi mes čia galime padaryti, paklaus ne vienas. Pirmas dalykas, ką mes galime ir turime padaryti, tai įsigyti Religinės Šalpos neseniai išleistą "Lietuvos Bažnyčios Kronikos" kompietą. Tegū nelieta nė vienu lietuviškų namų, kuriuose nebūtų šito ašaromis ir krauju rašyto dokumento. Antra, skaityti ir diskutuoti šį dokumentą savo šeimoje su priaugančia jaunąja

A. Masionis

Elmwood Park, N.J.

MŪSŲ MINTYS IR RŪPESČIAI
ŠVENTAISIAIS METAIS

priešą labai greit pasiekia ir yra efektingas ginklas šioje kovoje, nes visa tai demaskuoja jų žiaurius darbus ir nustato prieš juos pasaulio opiniją.

Toliau, "Kronika" yra labai gera priemonė auklėti mūsų jaunimą tokioje dvasioje, kad jis nuo jaunų dienų suprastų ir mokėtų įvertinti mūsų pavergtos tautos kovą už laisvę apskritai ir ypač už religijos laisvę, kas mums ypač turi rūpėti šventaisiais metais.

Seniau, norėdami duoti jaunimui drąsos ir karžygiškumo bei didvyriškumo pavyzdžių, ieškodavome jų knygose, dažnai svetimoje literatūroje. Dabar jų turime pakankamai šių dienų gyvenime savo tautoje, pradedant nuo tų vaikų, kurie, nepaisydami kai kurių draugų ir mokytojų išjuokimo klasėje ir persekiojimo net ir už mokyklos sienų, išmetinėjo iš mokyklų ir nedavimo studentams teisės studijuoti ne tik pasirinktoje mokykloje, bet ir iš viso pateikti į bet kokią mokyklą vien tik už tai, kad jie lanko bažnyčią, eina prie sakramentų, patarnauja mišioms, groja vargonais ar dalyvauja procesijose, baigiant vyresniaisiais ir suaugusiais, kurie nepasiduoda grasinimams ir persekiojimai, gąsdinami, baudžiami ir kalinami, neišsigąsta, bet priima viską stoiskai, o jaunimas net su humoru, pvz. pasiūlydami mokytojai duoti komjaunuolių būreliui šv. Jono vardą. Šitokie pavyzdžiai, tinkamai pristatyti mūsų jaunimui šitame krašte ir gerai ir sąmoningai išdiskutuoti, gali turėti didelės auklėjamos reikšmės.

Daugiau sąmoningumo
religinuose ir tautiniuose
reikaluose!

Ypač šventaisiais metais tėvai turėtų pajusti daugiau atsakomybės už savo vaikų išsamoninimą religinėje srityje ir viską daryti, kad vaikai, lankantieji viešąsias mokyklas, gautų lygiagrečiai ir gilesnį religinį išsilavinimą prieš savo parapijų tokiems moksleiviams rengiamose specialiose pamokose, nes dauguma mūsų jaunosios kartos yra gavusi tik pirmą komuniją paruošimą ir daugiau nieko. Ko tad ir galima tikėtis iš tokio per trisdešimt arba net ir mažiau šeštadienių paruošto kataliko? Kai tokie jauni katalikai vėliau paten-

ka į liberalius universitetus, tai ten liberalūs profesorai labai greit su jais apsidirba ir taip perauklėja, kad jie tuoj visiškai praranda savo tikėjimą.

Arba, antai, 1974 m. 48 nr. "Darbininke" randame pasikalbėjimą su vienu Amerikoje gyvenančiu lietuviu studentu, lankiusiu Vilniaus universitete lietuvių kalbos vasaros kursą, Paklaustas, ar neatsirado tokių, kurie pasipriešintų komunistinei propagandai, jis atsakė, kad buvo tokių tik vienas iš dvidešimt. "Mes visi kiti buvome ir bailiai ir nepajėgūs galvynėti su gerai paruoštais propagandistais", atsakė jis. Toliau pridėjo: "Baime įvarė baisi, visai mums neįprasta kontrolė, nuolatinis mūsų sekimas, suvaržymai. Pabūgau ir savo nesusižadymo lietuviškuose reikaluose (mano pabrakta). Todėl aš ir elgiausi kaip ir visi kiti".

Štai koks mūsų jaunimo sąmoningumas ir drąsa! Juk vietinius jie dar daugiau ten ir seka, ir varžo, ir kontroliuoja, ir net kalina. Šis studentas, blogiausiai atveju, galėjo būti išvarytas, kas iš tikrųjų ir atsitiko su anuo vienu drąsoliu, ir išvažiuoti sau namo, o vietiniai studentai, net ir pradžios mokyklų mokiniai, kurie ten priešinasi ir kovoja už savo teises, turi ten palikti, nebijodami jokių pasekmių; kurios jiems nepalyginamai baisesnės, negu bet kokiam Amerikos piliečiui.

(Bus daugiau)

MIRĖ KUN. K. PETRAUSKAS

Sausio 6 šv. Juozapo ligoninėje Albuquerque, N.M., mirė kun. Kazimieras Petrauskas, buvęs ten karo ligoninės kapelionas. Lietuvoje yra buvęs Gargždų klebonu. Buvo gimęs 1911 sausio 7, kunigu įšventintas 1934 m. gegužės 26 Telšiuose. Į JAV buvo atvykęs 1950 m.

VYČIAI RAŠO LAISKUS

Lietuvos vyčių gruodžio mėnesio biuletenis "Vytis" pavadintas "Lithuanian Affairs Bulletin". Jame suregistruota net 120 Amerikos laikraščių, rašiusių apie Lietuvą ir lietuvius per lapkričio mėnesį (keletas iš spalio mėn).

Kituose vyčių leidiniuose minima tūkstančiai laišku, siųstų šio krašto vyriausybei bei Kongresui Lietuvos ir lietuvių reikalais. (Elta)

IŠ MANO ATSIMINIMŲ

apie a.a. dr. Vincą Vilkaitį,

Žemės ūkio Akademijos profesorių
ir jos ilgametį rektorių

P. JUCAITIS

3

Vincas Vilkaitis — profesorius
ir mokslininkas

Išgijęs botanikos daktarą (Dr. Phil., arba Ph. D.) Berlyno universitetą 1925, Žemės ūkio ministerio M. Krupavičiaus siūlymu ir Lietuvos respublikos prezidento A. Stulginskio aktu Vincas Vilkaitis buvo paskirtas Ž.Ū. Akademijos Dotnuvoje docentu bei botanikos ir fitopatologijos katedros vedėju. Jis buvo ne tik geras savo dalyko žinovas ir geras profesorius, bet sykiu ir mokslininkas-tyrėjas. Tai man labai patiko. Turėdavova pasikalbėjimų klausimais, liečiančiais botaniką ir chemiją, pvz. apie anglies dvideginio asimiliaciją augaluose. Visą laiką bendradarbiavome vad. "beicų" (vok. Beizen) klausimu. Aš gamindavau chemikalus, kurie užmuša rūdis, kūles ir kitus parazitus, kenkiančius javams, mažina kviečių daigumą ir jų derlių, o Vilkaitis su savo asistentais tirdavo tuos mano gami-

nus. Žiūrėdavau, kiek jie efektyviai sunaikina parazitus ir kiek padidina kviečių daigumą. Tuos beicus gamindavau ar atrinkdavau iš organinių gyvsidabrio junginių, vario ir formaldehido. Buvova numatę įsteigti nedidelę beicų dirbtuvėlę, kad nereikėtų įsigabenti iš Vokietijos Uspuln, Cerėsan ir kt. beicų.

Vilkaitis buvo geras profesorius ir tylus, rimtas bei efektyvus mokslininkas-tyrėjas. Jo mokslo darbai buvo spausdinami ne tik Žemės ūkio Akademijos Metraštyje, bet ir užsienio mokslinėje spaudoje: Moniteur International de la Protection des Plantes, Zeitschrift fuer Pilzkunde ir kt.

V. Vilkaitis — Žemės ūkio
Akademijos rektorius

1937 Vilkaitis tapo ŽŪA rektoriu. Nelengvos tai pareigos. Vieną kartą lektorius (entomologas) S. Mastauskas man pasakė: Sunku bus Vilkaičiui prilygti ką tik pasitraukusiam rek-

toriui Tonkunui, kurį studentai labai mėgo.

Man labai buvo artimas senasis rektorius, prof. Matulionis. O Tonkūnas buvo beveik (jeigu ne visai) atobulus rektorius (geresnis negu švietimo ministeris). Vilkaitis buvo kiek kitoniškas, negu Matulionis ir Tonkūnas. Tačiau Mastausko pranašystė neišsipildė — mano nuomone, mano suvalkiėtis Vilkaitis buvo visai geras akademijos vadovas.

Tonkūnas nesikišdavo į asistentų parinkimą. Katedros vedėjai pasirinkdavo tinkamiausią žmogų. Tvirtindavo taryba. Vieną kartą šiuo atsiminimų autorių pasivadinęs rektorius Vilkaitis ir pasakė maždaug šitaip: reikėtų asistentus parinkti ne iš vienos kurios grupės Akademijos studentų, pvz. vien tik iš ateitininkų; reikėtų rasti žmogų pvz. iš tautininkų ar kairiųjų. Siūlė Joną Grigą baigusį agronomiją. Diplominių darbų jis atliko iš vaisių sulčių gaminimo srities.

Iš rektorių man labiau patiko senukas Matulionis, patriarchališkas ir tėviskas. Jis dažnai aplinkydavo mane ir žmoną mūsų bute Ž.Ū. Akademijoje 1927-28. Po mano įžanginės (arba "habilitacinės") paskaitos Ž.Ū. Akademijoje 1924 spalio pabaigoje (Apie natūraliąsias ir sintetines humines rūkštis) rektorius Matulionis mane labai nuoširdžiai sveikino. Po keletos dienų iš

Žemės ūkio ministerio kun. M. Krupavičiaus girdėjau, kad Matulionis mane gyrė, esą tai nauja kylanti mokslo žvaigždė; Matulionis pasakęs Krupavičiui: "Gerai, kad Jucaitį paskyrei į Žemės ūkio Akademijos branduolį."

-0-

O ką aš atsimenu apie prof. Vincą Vilkaičio žmoną? 1915 žiemą, kun. dr. Galdiko kviečiamas, iš Vilniaus lietuvių gimnazijos nuvykau į Šiaulius mokytojauti jo įsteigtoje lietuvių gimnazijoje Šiauliuose. Ten jau dirbo Sofija Orvydaitė. Atrodė rimta, kaip "Statue of Liberty". Jos sesutė Stasė Orvydaitė buvo ten pat IV kl. mokinė. Rodos, 1917 pradžioje vokiečiai okupacinė valdžia suėmė kun. dr. Galdiką už lietuvišką veiklą ir išvežė Vokietijon nelaisvėn.

Aš išvykau tėviškėn į Suvalkiją. Netrukus Aleksandro Stulginskio pastangomis — per Militaerverwaltung Litauen — buvau atkviestas Vilniui dirbti Lietuvos Taryboje. 1919 buvau paskirtas Lietuvos pasiuntinybės Šveicarijoje (Berne) sekretoriumi. Su Sofija Orvydaitė teko susitikti 1920 ar gal 1921 Berlyne. Aš jau padėjau įsimatikuoti Berlyno universitetą; tarėmės su tokiu barzdotu valdininku; man teko vertėję vaidmuis. Paskui nesusitikome. Jistudijavo Berlyne, Friburge ir Montpellier germanistiką, romanistiką ir gamtos mokslus. Nuo

1925 Žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje lektorės titulu dėstė botaniką, vėliau vokiečių kalbą.

Vėliau buvo šeimininkė. Augino tris gražius vaikus; grožiu ypač pasižymėjo dukterė.

1941 birželio 13 Sovietų Sąjungos valdžia išvežė profesorių V. Vilkaitį, žmoną Sofiją, jaunesnįjį sūnų ir dukterį į žiaurias žiauriojo krašto kancias. Liko Lietuvoje tik tai vyresnysis sūnus, globojamas agronomo Klevačio. Iškilioji šeima žuvo kankinių mirtimi, kaip ir daugelis mūsų nelaimingos tėvynės nekaltų brolių ir seserų...

-0-

V. Vilkaitis buvo gana kietas riešutas. Atsimenu, man buvo pavesta referuoti Ž.Ū. Akademijos tarybos posėdyje prof. V. Ruokio, rodos, dirvožemio mokslo knygos rankraštį. Aš iškėliau tarp kitko chemijos terminų klausimą. Kauno universitete su prof. P. Butkevičium buvome sutarę naudotis pritaikyta tarptautine nomenklatūra, pvz. natrio sulfatas (betgi lietuviškai "sieros rūkštis"), kalio permanganatas K Mn O₄, kalio chloratas KC₁₀₃, kalio perchloratas KC₁₀₄, kalio chloridas KCl ir t.t. Manėme, kad studentams bus lengviau susigaudyti svetimomis kalbomis parašytuose chemijos vadovėliuose, o profesoriams geriau kurti ne naują nomenklaturą, bet geriau pasirodyti su originaliais mokslo darbais. Ruokio nomenklatura, gal būt, ir buvo logiška, bet la-

bai nepatogi, o kai kada gal ir neteisinga.

Aš siūliau vartoti universiteto priimtą terminologiją nuoseklumo dėlei, nes Lietuvai teprimtina tik tai viena terminologija. Vilkaitis kažkokiais motyvais smarkiai priešinosi...

-0-

Profesorius dr. Vincas Vilkaitis mirė bado mirtimi, besistengdamas jam priklausančių duonos gabaliuku išlaikyti savo vaikų gyvybę — tolimoje šiaurėje, Lenos žiotyse.

Žemės ūkio Akademija
Dotnuvoje

Sukilėliai Klaipėdos gatvėse 1923 metais sausio mėn.

GRAŽIOJI NERINGA

Smėlio, gintaro, paukščių ir žuvų kraštas

Sausio 15 mums primena anas dienas, kai 1923 buvo atduotas Klaipėdos kraštas ir prijungtas prie Lietuvos. Tai buvo labai svarbus įvykis mūsų tautos gyvenime. Dalelė tu žemių, kurias buvo užkariavęs vokiečių kryžiuočių ordinas ir valdęs net 700 metų, tasyk grįžo Lietuvai.

Iš karto prasivėrė nauji pasauliai, nes Klaipėda buvo uostas. Čia galėjo įplaukti ir išplaukti pasaulio laivai. Atsirado visai naujas uosto gyvenimas, atsirado ir pomėgis keliauti jūromis. Ir mes patys ėmėme tada kurti laivyną. Atsirado jūrininkų, kurie buvo ir išsimokslinę ir patirties įgiję. Taip išaugo jūrininkystės šaka, kurios anksčiau visai neturėjome. Visa tai davė tautai naujus horizontus, naujos dinamikos, skatino žmones darbui ir kūrybai, skatino ir mokslui, veržtis į naujas sritis.

Gražioji Neringa

Iš viso Klaipėdos krašto gražiausia vieta yra Neringa. Tai tikras gamtos stebuklas, Europos mažoji Afrika. Tai smėlio ir kalvų — kopų kraštas.

Kopos prasideda visai prie Klaipėdos. Neringa prieina prie jūros kelią iš Baltijos jūros į Kuršių marias. Nuo Klaipėdos tas siauras ruožas eina tiesiai į pietus, siekia beveik Karaliaučių. Iš viso Neringa yra 97 kilometrų ilgio. Jos plotis — vos 1-3 kilometrų.

Tai yra lyg koks pylimas, kuris gulaiko Baltijos jūros žvabūną, jos piktas bangas ir užtų smėlio kopų sudaro lyg kokį ežerą, kuris vadinamas Kuršių mariomis.

Saulės stebuklai

Kas atostogauja Neringoje,

gali pamatyti labai gražius saulės stebuklus. Čia pamatysi, kaip saulė teka iš jūros — iš Kuršių marių. Nurausta visi pakraščiai. Šviesa kaskart stiprėja ir muša į visas puses. Tas raudonumas yra toks tamsus, savotiškai tirštas. Jauti, lyg kažkur švytėtų žalia spalva. Nenuostabu, juk aplinkui yra sausuma su gausiais žalumynais. Jie ir atspindi rytmečio šviesą ir ją savotiškai nuspalvina.

Vakare, stovėdamas ant kopų viršūnės, matysi, kaip saulė leidžiasi į jūrą. Ji taip pat rausta ir nudažo dangų, bet ta spalva jau kitokia, nebėra to intensyvumo, tirštumo. Spalva daugiau panaši į žerintą auksą. Tai saulė leidžiasi į vandenį.

Nuo tų smėlio kalnelių viršaus gali matyti ir marios ir jūrą. Tai sudaro nepaprastą reginį. Vandenys ir vandenys, ir smėlis.

Smėlio kraštas

Neringa yra keliaujančio smėlio kraštas. Kai vėjas pučia, smėlį neša kaip sniegą. Taip visų kalvų siluetai nuolat keičiasi. Kalnagūbiai vieną kartą atrodo taip, kitą kartą — kitaip, nes vėjas juos nupusto arba atneša ir užkrauna daugiau smėlio.

Dešiniame Neringos krante, prie Kuršių marių, yra siauras žalumo ruoželis. Čia yra žvejų kaimai, kurortiniai miesteliai. Čia žemė atkariauta iš smėlynų.

Atitveriami smėlynai kvadratais, kad jie nepakiltų nuo vėjo. Paskui ten sėjamos žolės, sodinamos pušys. Pamažu smėlis prirakinamas prie žemės. Taip užkariauta žemės nemažas plotas. Yra ir sodybėlių, ir daržų, mažų miškelių.

Smėliu užpildas kaimas

Kai skaitai Liudviko Rėzos gyvenimą, tai šurpu nukrečia toks įvykis. Tas žymus lietuvis kultūrininkas, Karaliaučiaus universiteto profesorius, išleidęs pirmą kartą Džonaičių Metus, buvo gimęs Neringoje. Išėjus jam iš to krašto į mokyklą, jo gimtąjį kaimelį užpusė smėlis. Viskas buvo palaidota po smėlio danga, ir jis niekada jau nebegalėjo grįžti į tėviškę. Koks buvo to žmogaus jausmas, kada jis atvyko į Neringą ir vaikščiojo tom kopom, kur buvo palaidotas visas kaimelis ir jo kūdikystės ir jaunystės dienos.

Atostogų kraštas

Neringos smėlis, pušynėliai, ramybė ir vandenynas traukė atostogauti ir dirbti. Čia savo vilą turėjo žymus vokiečių rašytojas Thomas Mann. Čia Lietuvos respublikos laikais atostogaudavo daug lietuvių dailininkų, kurie tapė jūros paveikslus. Nidoje atostogavo ir poetas Jonas Aistis. Jis čia parašė gražų eilėraštį apie Baltijos jūrą.

Prūsijos karalienė

Neringa buvo lyg koks užmirštas pasaulio ramus kampe. Kai Napoleonas siautėjo ir drebino Europą, čia ir toliau žmonės traukė tinklus ir sėdėjo smuklėse prie alaus bokalo. Napoleono žygio į Rusiją metu čia pasislėpti atbėgo Prūsijos karalienė Luise. Ji sustojo Juodkrantėje ir marių vandenyje mirkė savo pavargusias kojas.

Gintaras, gintaras

Visose pakrantėse čia randame daug gintaro. Net iki Karaliaučiaus miesto jūra vis išmeta į krantą gintarą. Jo esama ir žemėje, durpynuose. Anksčiau kiekvieną rytą nurinkdavo jūros į krantą išmestą gintarą ir paskui jau vienaip ar kitaip jį panaudojo papuošalam.

Gintaras — tikrai gražus ir brangus daiktas, vadinamas Lietuvos auksu. Gintaras senais lai-

Smėlio kopos Nidoje

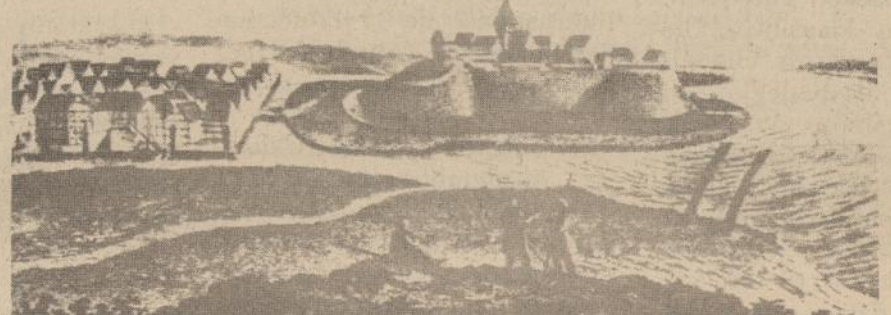
Džiūsta tinklai

Kuršių marių žvejai

Klaipėda 17 amžiuje

Klaipėdos miestas ir pilis 16 amžiuje

MŪSŲ SIELOJ ŠIANDIE ŠVENTĖ

Jaunimo Centro choro Audros ir studentų vokalinio vieneto Vaivos krikštynų koncertas įvyko Jaunimo Centre gruodžio 14.

Į susirinkusius prabilo Jaunimo Centro direktorius kun. A. Kezys, S.J. Jis keliais sakiniiais apibūdino choro trijų metų veiklą, pabrėždamas, kad ansamblis savo subrendimu ir susidainavimu pateisina savo gyvavinę lietuvių visuomenę ir tampa mūsų gyvenimo dalimi.

Krikšto tėvai, muz. Milda Memėnaitė ir dr. Algis Paulius, asistuojant choro valdybos pirm. S. Vazneliui ir sekr. L. Bradūnaitėi, oficialiai atliko krikšto apeigas, išskleisdami išrašytus Jaunimo Centro choro ir studentų vokalinio vieneto vardus — Audra ir Vaiva.

Tenka apgailestauti, kad šios oficialios dalies metu "krikštijamasis" jaunimas buvo už užskleistos scenos užuolaidos ir negalėjo matyti iškilmingo krikštynų akto apeigų.

Vienetų vardai buvo pasirinkti pačių choristų: jie ne tik reikšmingi bei gražūs, bet ir lengvai ištariami kitataučiam. Pila salė susirinkusių ilgais plovimais priėmė jaunimo pasirinktus vardus ir, sveikindami bei linkėdami sėkmės, sugiedojo II-giausių metų.

Dr. A. Paulius savo sveikinimo žody pasidžiaugė jaunais choristais, gausiai susibūrusiais į šiuos vienetus, linkėjo jiems augti, stiprėti ir lietuviškomis liaudies dainomis turtinti savo dvasinį lobyną.

Oficialioji dalis baigta krikšto mamos pyrago prapiovimu ir sveikinimais. Raštu sveikino Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė, vysk. V. Brizgys ir prof. J. Zilevičius. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vardu sveikinimo žodį tarė pirm. Br. Nainys.

Visiem buvo didelis džiaugsmas matyti savo tarpe gražų būrį jaunuolių, kurie, patriotinės minties vedami, pamėgę lietuvišką dainą, per trejus metus pajėgė susijungti į darnų muzikinį vienetą. Per šį trumpą laiką choras spėjo subręsti, susidainuoti ir savo programą sklandžiai perduoti klausytojam. Chorui visada nuoširdžiai talkina Vaivos vienetas, savo jaunatvišku užsidegimu ir stipriu pajėgumu atliekų daug sudėtingesnius kūrinius, gyvensnės nuotaikos lietuviškas dainas. Šių muzikinių vienetų įkūrėjas yra Jaunimo Centro direktorius kun. A. Kezys, S.J. Jiem vadovauja,

diriguoja ir savo šiluma bei patirtim visus jungia muz. Faustas Strolia.

-o-

Meninę koncerto dalį pradėjo choras Audra šiomis dainomis: Užtraukim, jaunime (ž. J. Steponaičio muz. J. Zilevičiaus), Ant tėvelio dvaro (harm. St. Šimkaus), Šeriau žirgelį (harm. M. Čiurlionio). Chorui akomponavo V. Kazlauskaitė. Visas tris dainas Audra padainavo su įsijautimu; jos skambėjo išlygintai ir švariai. Vietomis per garsūs fortepiono akordai slopino chorą piano vietoje.

Kanklių ansamblis, vadovaujamas Emilijos Pakštaitės, pagrojo Motuše mano (aranž. K.V. Banaičio). Įsijungęs birbynių ansamblis, vadovaujamas Balio Pakšto, pagrojo Tykiai, tykiai (aranž. Viltėnio) ir bendrai su kanklėmis atliko Svajonėlę (muz. V. Klovos).

Liaudies instrumentų atlikti kūriniai papildė koncerto programą ir davė liaudies ansambliui išbaigiamąjį chorinį iškilmingumą.

Audra su kanklių palyda padainavo Gromatėlę parašius (ž. St. Žilibino, muz. V. Juozapaitis). Įsijungęs birbynių ansamblis, choras dainavo tris liaudies dainas: Susikalbėjo (harm. Viltėnio), Pasvarcyk, antela (harm. J. Švedo) ir Siuntė mane motinėle (harm. Viltėnio).

Visos dainos muz. Fausto Stroliaus buvo parinktos ir pritaikytos pagal choristų balsų pajėgumą; skambėjo darniai ir išlygintai.

PO CHICAGOS DANGUM

Lietuvių televizija turėjo banketą, davusį 1800 dol. pelno. Programos atlikėja viešnia Antanaitytė-Ugianskienė buvo su tikta šiltai. Nors LTV ir sutelkia lėšų, bet visada jų reikia. Spalvotam pusvalandžiui išlaikyti reikia su viršum 26 tūkstančių dolerių per metus. Paskutiniu metu buvo rodoma S. Kudirkos sutikimas ir banketas. Kristinos Griniūtės vedamas jaunimo orkestras atliko linksmai įvairius kūrinius. Gruodžio 15 turėjo progos susipažinti su inž. Algiu Grigaičiu; jis parodė savo fotografijos meną ir papasakojo apie savo darbą bei troškimą tęsti jį toliau. Vytauto Didžiojo saulų kuopos moterų grupė sudainavo kelias dainas.

Amerikos vėliavos yra reikalingos Don Varnas ir Dariaus ir

Antrąją koncerto dalį atliko Vaiva, sudainuodama šias dainas: Lakūnas (ž. V. Pesecko, muz. Viltėnio), Trys sesulės žlugtą skalbė (harm. J. Šarkos), Kurteliai sulojo (harm. B. Jonušo), Gyvenimo sapne (ž. J. Tysliavos, muz. R. Underio) ir E, drauguži (ž. ir muz. R. Underio ir Viltėnio).

Vaiva, trykštanti jaunystės gyvumu, visas dainas sudainavo nuotaikingai, sklandžiai ir laisvai.

Koncerto repertuarą pajavirino rimtesnės nuotaikos melodijos — trys kalėdinės giesmės, kurias pagiedojo choras Audra. Jaunoji solistė Dalia Eidukaitė savo švelniu ir maloniu sopranu įnešė subtilaus rimtumo ir pajavirinimo giedant Tyliąją naktį (muz. J. Naujalis), Linksma giesmę (muz. J. Naujalis) ir Cantique Noel (muz. A. Adams).

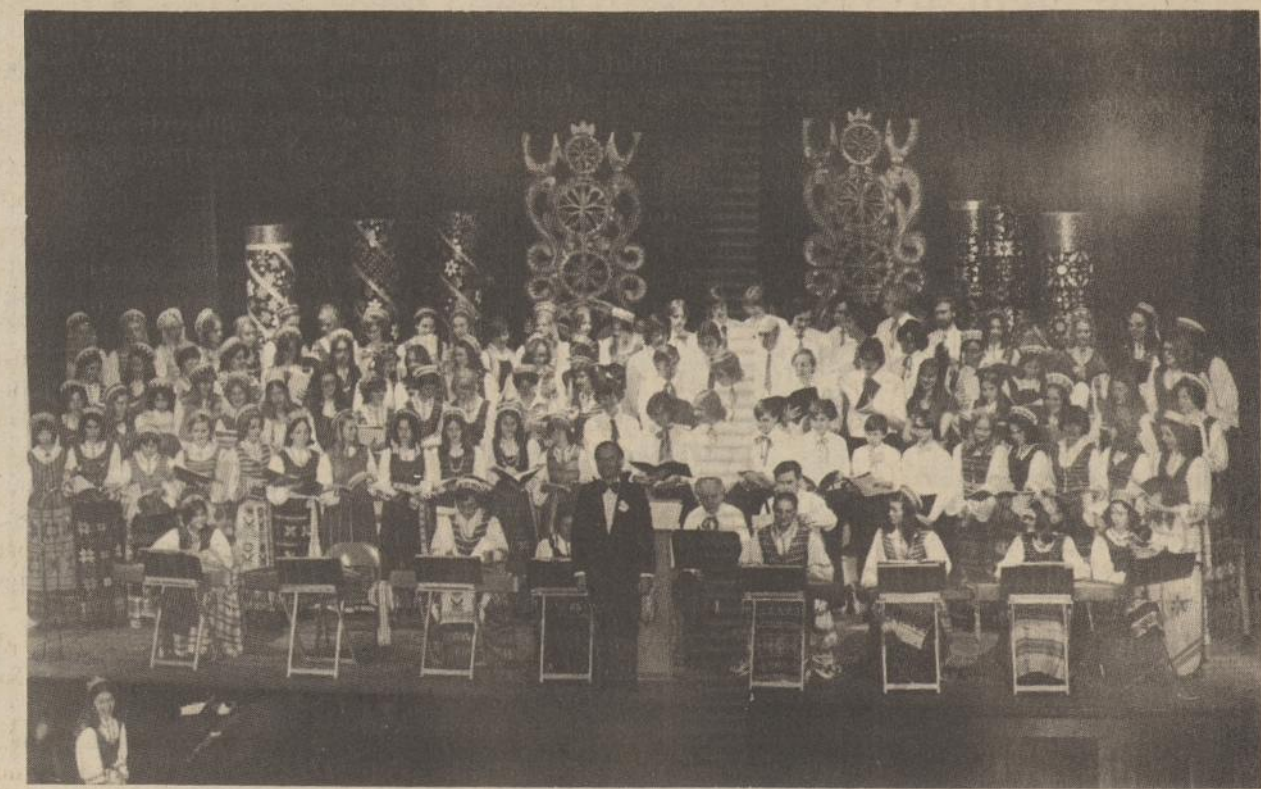
Koncerto pabaigai Audra ir Vaiva bendrai sugiedojo sudėtingą klasikinių veikalų — Džiaugsmo diena (muz. M. Haydn); jis nuskambėjo didingai ir imponuojamai.

-o-

Dalyviai, pilnai užpildę Jaunimo Centro salę, nepagalėjo jauniem choristam šiltų aplodismentų, tuo įrodydami savo pasitikėjimą jaunomis jėgomis.

Linkėtina, kad choro sąstatas ir kartu bendradarbiaujas liaudies instrumentų ansamblis kas metai didėtų, tobulėtų ir išaugintų naują ir stiprų Lietuvai atstovaujantį liaudies ansamblio vienetą, kuris skleistų lietuviškos dainos garsus po plačius laisvojo pasaulio kraštus.

V. Vakarė

Jaunimo Centro choras Audra su savo dirigentu muz. Faustu Strolia. Nuotr. D. Vakarė

Tėvynės Sargas jau atspausdintas

Tėvynės Sargas, politikos ir socialinių mokslų žurnalas, jau išspausdintas ir greit pasieks skaitytojus.

Svarbesnieji straipsniai: Mykolas Krupavičius ir Joachimas iš Florės, Mykolas Krupavičius, Kun. M. Krupavičiaus, dr. K. Griniaus ir prof. Aleksos memorandumai nacių generaliniam komisariui Kaune 1942 m., M. Krupavičiaus bibliografija, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 50 m. jubiliejaus ženkla, Mikalojus Kopernikas, penkių šimtų metų sukakties proga, Napoleono administracinė tvarka Lietuvoje 1812 m., Vlodo Jurgučio laiškas, Juozas Tumas-Vaižgantas Tėvynės Sargo redaktorius, Devyniasdešimt metų nuo Aušros užtekėjimo, Tikinčiųjų persekiojimas Lietuvoje, Kražių skerdynės — atminčiai kankinių, Įvykiai Lietuvoje ir mūsų uždaviniai, Vliko seimas Toronte, Istorinis lietuvių jaunimo kongresas Toronte, Krikščionių Demokratų gretose ir kt.

Tėvynės Sargas yra seniausias lietuvių krikščioniškos visuomenės žurnalas, pradėtas

leisti 1896 m. Šis numeris turi 192 psl. Kaina 5 dol.

Redaktorius — dr. Domas Jasaitis.

Administratorius — Antanas Razgaitis, 1932 Beach Channel

Drive, Apt. 1A, Far Rockaway, N.Y. 11691, tel.: (212) 327-2019.

Leidžia Liet. Krikščionių Demokratų Sąjunga, Krikščionių Demokratų Internacionalo (NEI) ir Europos Krikščionių Demokratų Sąjungos (CDCU) narys.

APIE SENIAUSIĄ LIETUVOS

ENCIKLOPEDIJA

Vilnių leidžiamas mėnesinis žurnalas Mokslo ir Gyvenimas 1974 Nr. 7 išspausdino straipsnį "Seniausia Lietuvos enciklopedija". Straipsnio autorius Vytautas Bogušis išvedžioja, kad pirmoji lietuvių enciklopedija buvusi Jono Protasevičiaus knyga "Inventores rerum" (trumpas aprašymas apie išradimus), 1608 išspausdinta Jono Karcano spaustuvių Vilniuj. Tai 32 puslapių knygelė, parašyta lenkų kalba.

Jonas Protasevičius, knygelės autorius, buvo neturtingas bajoras iš Mogilnios, Punsko pavieto. Knygelę parašyti jį greičiausiai paskatinusi tuo metu labai

paplitusi ir vertinama Venecijoje išleista Polidoro Vergilijaus "De inventioribus rerum" (apie išradimus). Tas leidinys buvęs savo rūšies ano meto "best seller"; per du dešimtmečius buvusios išleistos net 26 jo laidos. Su ta knyga Protasevičius galėjęs susipažinti Vilniaus u-tete, kuriam atrodo, jam tekę studijuoti. Vilniaus universitete dabar "iš" 1532-1585 m. laidų turime net devynis jos egzempliorius", rašo Bogušis.

"J. Protasevičiaus enciklopedija nėra visiškai originalus darbas arba P. Vergilijaus veikalo vertimas tikrąja šio žodžio prasme. Tai sutrumpintas P. Vergilijaus knygos turinio atpasakojimas, sekimas. Autoriaus sumanymą sunkino ir pasirinktoji eiliuoto rašymo maniera. Tačiau pats tokio pobūdžio veikalo parašymas ir jo išspausdinimas yra reikšmingas faktas, kuris rodo, kad XVII a. pradžioje švietimas ir mokslas jau buvo pasiekę gana aukštą lygį, kadangi prireikė net universalaus "visų išradimų ir išradėjų žinyno". (Elta)

ATSIŪSTA PAMINĖTI

J.V. — LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUDIMO LAIKOTARPIS. Išleido VELS Centras 1974. Mecenatas — kun. K. Senkus. 32 psl.

Tai leidinėlis, skirtas paminėti 110 metų nuo lietuviškosios spaudos uždraudimo ir 70 metų nuo jos atgavimo. Knygelė teisingai teigia: "Mėginimas įvesti rusišką raidyną lietuviškiems raštams ir tuo būdu lietuvius suartinti su rusais baigėsi priešingai: juos išskyrė į du nesutaikomą frontu."

JOURNAL OF BALTIC STUDIES. Volume V, Number 1, Spring 1974. Redaktorius Arvids Ziedonis, Jr. 86 psl. Iliustruota.

Žurnalas leidžiamas metų ketvirčiais estų, latvių ir lietuvių draugijos — Association for the Advancement of Baltic Studies, Inc. Draugijos nariai gauna šį žurnalą už 15 dol. metinį nario mokesį.

Tarp šiame numery recenzuojamų knygų autorių randami ir šie lietuviai: Marija Gimbutas, Petras Jonikas, Aleksandras Merkelis, Juos recenzuoja Stephen P. Dunn, William Schmalstieg, Julius P. Slavėnas.

Gražioji Neringa

(atkelta iš 4 psl.)

kais pateko į Graikiją, ir jam davė elektros vardą. Jie pastebėjo, kad gintaras traukia prie savęs dulkes, lapelius. Iš čia ir kilo elektros pavadinimas.

Paskutiniaisiais laikais yra parengta specialių dailininkų, kurie konstruoja gintarinius papuošalus. Padaroma naujų ir gražių papuošalų. Jų piešiniai dažnai imami iš senovės kapinių papuošalų. Taip naujai sužvilga mūsų protėvių paliktos formos. Nauji papuošalai pasidarė brangūs. Okupantai ėmė drausti jų išvežimą. Jie gabenami tiesiai į Maskvą, ir ten jau

šimtą narių. Slaptu balsavimu į valdybą buvo išrinkti: pirm. J. J. Bacevičius, vicepirm. Stonkus ir Barakauskas, sekr. St. Patlaiba ir kasininkas Ūselis. Korrespondentu pakviestas J. Kaunas.

Kalėdos ir Nauji Metai Chicago lietuvių kolonijoje praėjo nuotaikingai. Lietuvių bažnyčiose skambėjo giesmės, maldos. Televizijos 2 kanalas gruodžio 28 vakarą pusę valandos rodė vaizdus iš lietuviško gyvenimo. Mokyklose buvo lietuviškos eglutės. Jaunimo choro dalis ir Lietuvos vyčiai rodė lietuvių televizijoj.

Lietuviškų radijo valandėlių ateitis sunkėja. Svarbiausia, labai sunku gauti laiką Chicago stotyse.

Illinois valstijos įstatymai nuo 1976 reikalauja, kad bet kurioj mokykloj, susidarius 20 mokinių, kurių pirmoji kalba yra ne anglų, turės būti įvestos tos kalbos mokymas. Tai džiugi žinia. Bal. Brazdžionis

išvežami pagal Maskvos planą.

Žuvų žuvelės

Kuršių marios turi geras sąlygas veistis žuvim. Iš vienos pusės ateina jūra su sūriu vandeniu, iš kitos pusės Nemunas atneša daugybę gėlo vandens. Ties vandenys čia susitinka, susimaišo. Taip čia gali rasti vietų, kur bus vanduo visai nesūrus, ir kitur — primins tikrą jūrą.

Toks maišytas vanduo ir sudaro sąlygas veistis daugyvei žuvų. Čia yra 40 rūšių žuvų. Svarbiausios bent iš vardų žinomos žuvys yra šios: karpis, lydeka, šamas, unguris, šprotas, kilkę, kuojas, šapalas, menkė, raudė, lynas, karšis, žiobris, karosas, menkė, ežerys, plešknė ir kt.

Tai suprantama, kad marių pakrantėse gyvena žvejai. Iš čia kaimai verkia tik žuvavimu.

Paukščių kraštas

Tame siaurame ruože yra ir daugybė paukščių. Rudens ir pavasario metu čia pailsėti sustoja skrendą paukščiai. Visi laukai pasidaro lyg koks paukštynas. Čia yra įkurta ir paukščių stebėjimo ir žiedavimo stotis. Iš čia gandrai yra pasiekę net Pietų Afriką.

-o-

Ir dabar, rodos, norėtum būti paukščiu, kad galėtum ten nusikristi ir pamatyti tą saulę, kuri eina per kopas, baido per marias ir jūrą. Norėtum eiti takeliais per pušynėlius ir išgirsti briedžių stūgavimą. Norėtum pamatyti juos, kaip jie eina į marias gerti. Išgirstum ten senų žvejų kalbą ir pajustum rūkomas žuvis kvapą. Pajustum ir vėją ir lekiantį smėlį. Ir tikrai ten būtų bent valandėlei gera. (A.D.)

Krikštynų apeigos. Skaito sveikinimus L. Rimkus. Nuotr. D. Vakarė

Studentų vienetas Vaiva: iš k. V. Kazlauskas, J. Juozevičius, P. Pranckevičius, L. Rimkus, A. Kivėnas, J. Bradūnas, V. Lukas, D. Barzdukaitė, D. Eidukaitė, M. Petrauskaitė, D. Gaidžiūnaitė, A. Ramanauskaitė, R. Turneivičiūtė su savo dirigentu Faustu Strolia prie piano. Nuotr. D. Vakarė

Prieš 50 metų atvyko šv. Pranciškaus seserys

HARTFORD, CONN.

Lapkričio 17 A.L.R.K. Moterų S-gos 17 kuopa surengė šv. Pranciškaus seserų į Hartfordą (iš Pittsburgho) atvykimo 50 m. sukakties minėjimą — bazarą, prie kurio prisidėjo ir pačios seselės, iškepdamos riestainių ir paruošdamos darbelių pardavimui. Taip pat buvo iškabintas sąrašas seselių pranciškiečių, dirbusių parapijos mokykloje, pažymėt, kurios tebedirba kitose mokyklose, kurios serga, ar išėjusios į pensiją ir kurios jau mirusios. Daugeliui buvusių mokinių buvo malonu prisiminti mokyklos laikus. Kas domėjosi apie jų veiklą daugiau, seselės mielai aiškino. Be seselių paruoštų rankų darbelių, buvo dar pyragų, kavutė, pietūs; veikė laimės šulinys ir kita. Bazaras pavyko puikiai, ir iš to rengimo pelno seselės įteikta arti 500 dol. dovana.

Šv. Pranciškaus seserys, pakviestos prel. Jono Amboto, 1924 pradėjo dirbti Hartfordo šv. Trejybės lietuvių parapijeje mokykloje, kai čia 1923 buvo nupirktas mokykla namas, kuriame įkurta pradinė, o 1939 aukštesnioji mokykla. Pradinėje mokykloje pradžioje buvo dėstoma ir lietuvių kalba. Ši mokykla buvo vienintelė parapijos aukštesnioji mokykla visame Hartforde, ir daug Hartfordo jaunimo (lietuvių ir ne lietuvių) perėjo per šią mokyklą. Mokykla aukštai buvo pastatyta tiek mokslo, tiek auklėjimo atžvilgiu. Vėliau 1949-1950 prie tos parapiinės mokyklos buvo prisijungusi ir Hartfordo Lituanistinė mokykla, kol tos mokyklos namas 1964 buvo parduotas ir nugriautas.

Dabar šv. Pranciškaus seselių dalis dirba Pietų Aukštesniojoje mokykloje (So. Catholic High School) ir eina šias pareigas: sesuo M. Leona yra mokyklos vedėjos (principal) asistentė ir reikalų vedėja, s. M. Liudvika yra biznio departamento vedėja, s. M. Uršulė mokykloje dėsto ispanų kalbą, s. M. Teresė dėsto prancūzų kalbą ir tikybą, s. M. Margarita dėsto biologiją, s. M. Perpetua šeiminkauja ir tvarko mokyklos koplytėlės drabužius.

Be savo tiesioginių pareigų, jos palaiko ryšius su šv. Trejybės parapijos organizacijomis ir lietuvių gyvenimu. Iš jų buvusių mokinių daug priklauso Moterų Sodaliųjų organizacijai. Sesuo Leona sausio 5 skaitė paskaitą iš savo kelionio Brazilijoje apie Brazilijos lietuvių 17-tos kuopos narės susirinkime

ir rodė skaidres. Malonu pažymėti, kad 17-tos kuopos narės A. Kedienės (Kadis) dukterė M. Klarita (Clarita) yra pranciškiečių seselė. Ji yra Kearney, N.J., Spplingosios Motinos Marijos (Our Lady of Sorrows) mokyklos vedėja.

Reikia palinkėti, kad Moterų S-gos 17-toji kuopa ir daugiau tokių įdomių pareigų suurostų.

Tautybių festivalis

Hartforde spalio 14-19 buvo įdomus, jau treči metai rengiamas, tautybių festivalis. Jį surengė specialus komitetas, globojamas Hartfordo miesto burmistro George Athansono. Tautybių pasirodymai vyko G-Faxio rūmuose, vienuoliktajame aukšte.

Pirmadienį, spalio 14, nuo miesto rūmų, Municipal Building, prasidėjo tautybių eisenos. Jos dalyviai, uniformuoti ar tautiniais kostiumais, atžygiavo iki G-Faxio rūmų. Čia kiekviena tautybė paskirtą dieną ir valandą turėjo savo programą, daugiausia šokių ir dainų. Be to, tautybės turėjo savo paviljonus su tautiniais daiktais: kepiniais, rankų darbais, keramika, žaislais ir kitkuo.

Ant G-Faxio balkono stogo plevėso keturiasdešimt septynių tautybių vėliavos. Įdomiausia, kad iš jų pirmoji buvo Lietuvos trispalvė.

Lietuviai savo programą turėjo ketvirtadienį ir šeštadienį. Ketvirtadienį šoko Hartfordo jaunimo grupė, vadovaujama Dalios Dzikičienės. Pašoko tris šokius: Šeinių, Blezdingelę ir Žiogelį. Šeštadienį pasirodė dvi grupės. Hartfordo jaunimo grupė 3 val. po pietų vėl pašoko tuos pačius šokius ir studentų grupė, vadovaujama Katarinos Marijošienės, pašoko Audėjęlę ir Sustą. Pranešėja buvo Aldona Vitėnaitė. Šokiama muziką tvarkė Alfonsas Dzikas.

Lietuvių tautinius šokius abi grupės atliko puikiai, tad iš savųjų ir amerikiečių publikos susilaukė daug plojimų.

Iš paviljonų lietuvių stalias ir sienos atrėdė turtingiausiai. Paviljone buvo: koplytėlė, juostų, vėliavėlių, žemaitiškos klumpės (Žasiukės), margučių, gintaro dirbinių, vargo mokykla (motina prie ratelio — caro okupacijos skaitymo mokymo parvyzdys), tautiniam kostiumam medžiagų, grybų, aštuonnyčių rankšluosčių (viename išausti Lietuvos himno žodžiai), verbos, knygos, plokštelės ir kita.

Sunku buvo sužinoti, kas prie paviljono budėjo per visą savaitę.

Seserys pranciškiečių, buvusios šv. Trejybės parapiinės mokyklos vedėjos. Iš k. sesuo M. Uršulė (1934-1940), sesuo M. Louise (1958-64) ir sesuo M. Leona (1940-1946).

te. Gi šeštadienį čia buvo Danutė Grajauskienė, atvykusi iš Californijos, ir Dangyra Budrienė iš Bethel, Conn. Be šių, daug yra dirbę Alfonsas Dzikas, Dalia Dzikičienė, Genovaitė Šliogerienė (rūpinosi maistu), Aldona Saimininkienė (žvelgė į meną) ir kiti bei kitos.

Šeštadienį prieš trečią valandą čia buvo ir miesto burmistras George Athanson, ir jis būriavosi su lietuvių grupe. Iš viso, miesto burmistras Athanson labai palankus lietuviams. Kai kada jis atvyksta ir į lietuvių gegužines, o švenčių ir minėjimų metu lietuvių delegacijos aplanko jį. Jis leidžia virš rotušės iškelti Lietuvos vėliavą, paskelbia proklamaciją ir pasiūlymą apie Lietuvai ir lietuviams padarytas ir daromas okupantų skriaudas.

Taip, šeštadienį pasibaigė tautiškumo šventė — festivalis, kuriame lietuvių suvaidino žymų vaidmenį.

Gražiai praėjo Kalėdų eglutės pobūvis

Svyturio lituanistinė mokykla gruodžio 15 surengė Kalėdų eglutės su plačia ir puikia programa.

Tėvų komiteto vardu pobūvį atidarė Danguolė Banevičienė, paprašydama eglutės programą vesti Virginiją Aleksandravičiūtę, kuri labai sklandžiai ją ir vedė.

Pirmiausia vaikų darželis pašoko Žirniuką, o antras ir trečias skyrius jiems pritarė daina; akordeonu akomponavo Romualdas Zabulis. Šį dalyką paruošė darželio vedėja Kastutė Raškevičienė. Paskui ketvirtos skyriaus mokiniai padėklavo Kalėdų džiazgumą, o Silvija Radionovaitė — eilėraščių posmą.

Po to pirmas skyrius padėklavo Pomidorą, o antras sk. — Bulvė kalbina buroką ir Tinginį. Tai buvo paruošta mokytojos Birutės Zabulienės su padėjėja L. Mačiukaite. Trečias sk. suvaidino Kalėdų senelio apsilankymą, kurį buvo paruošusi mokytoja Virg. Aleksandravičiūtė. Pirmas, antras ir trečias skyriai pašoko Noriu miego ir Žilvitį; akordeonu grojo Romualdas Zabulis; paruošė V. Aleksandravičiūtė. Paskui vaikų darželio pirmas, antras ir trečias grupės padainavo Žiemą; paruošė ir akomponavo mokytoja Alfonsas Dzikas. Penktos sk. mokiniai padėklavo Gimė Kristus (Jono Minelgos) ir Prie Kalėdų eglutės (Leonardo Žitkevičiaus); paruošė mokytoja Aldona Vitėnaitė.

Ketvirtas, penktas ir šeštasis skyriai padainavo Stoviui aš parimus; akomponavo muz. Jurgis Petkaitis. Paskui Hartfordo tautinių šokių grupė, vadovaujama Dalios Dzikičienės, pašoko Gyvatara, o pabaigai visi pagiedojo Sveikas, Jėzau, gimusi; akomponavo muz. Jurgis Petkaitis.

Pagaliau pasirodė ir Kalėdų senelis su dideliu maišu dovanėlių. Jas ir išdalino vaikui, palinkėdamas jiems gerai mokytis ir būti sveikiems.

Paskui dar kalbėjo Danguolė Banevičienė, padėkodama visiems už atsilankymą ir palinkėdama linksmų Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų!

Visi buvo pavaišinti kava ir tortais, kuriuos suaukojo litua-

nistinės mokyklos mokinių mamytės.

Išrinkta nauja klubo valdyba

Hartfordo LAP klubas gruodžio 15 sušaukė matinį narių susirinkimą.

Susirinkimą stidarė klubo valdybos sekretorius Vytautas Petravicius. Kadangi klubo pirmininkas Juozas Thomas sirgo, tai sekretorius susirinkimui vesti pakvietė Lionginą Kapecą (kelis kartus buvusį klubo vicepirmininku). Susirinkimas buvo vedamas labai sklandžiai.

Po keleto eilinių klausimų, kurie buvo apsvastyti ir priimti, vyko valdybos, direktorių tarybos ir kitų pareigūnų rinkimai.

Slaptu balsavimu į LAP klubo valdybą išrinkti: Stasys Baltauskas — pirmininkas, Steponas Zabulis — vicepirmininkas, Algirdas Špakauskas sekretorius, Vincas Juralis — iždininkas, Juozas Thomas — finansų sekretorius, Stasys Šrupša Jr. ir Tomas Sadauskas — finansų globėjai, Stasys Šrupša Sr., Antanas Našlėnas ir Pranas Klimas — teisėjai.

I direktorių tarybą iš 14 kandidatų balsų dauguma išrinkti 8 direktoriai: Antanas Mazalas, Alfonsas Dzikas, Vytenis Nenortas, Pranas Klimas, Juozas Belazaras, Antanas Stanulis, Petras Simanauškas, Romas Grajauskas; kandidatais liko: Algirdas Jalinskas, Antanas Našlėnas, Juozas Andrukonis ir Antanas Ramanauskas.

Rinkimuose dalyvavo 87 nariai (balsai). Balsus skaičiavo išrinkta komisija: Jurgis Kirkutis, Juozas Balčiūnas, Antanas Grigas ir Stasys Šrupša Sr.

Pasibaigus susirinkimui, naujasis klubo pirmininkas Stasys Baltauskas valdybos nariams ir direktoriams bei svečiams surengė savo lėšomis puikią vakarienę. Čia pareikšta naujai klubo administracijai daug gražių linkėjimų.

New Britaine, Conn., prie Kalėdų eglutės tos eglutės paruošėjos: iš k. Ona Grikičienė, Karolina Samselytė (C. Sam-sel), Elena M. Vaznelytė, Eugenija Dudienė, Elzbieta Liudžiuvienė ir Albina Leiberienė.

WATERBURY, CONN.

Choro pobūvis

Šv. Juozapo lietuvių parapijos bažnyčioje per daugel metų be pertraukos kiekvieną šventadienį didingai giedama lietuviškai, kitomis progomis ir salėse su lietuviškomis dainomis.

50 metų šioje parapijoje ėjęs vargonininko ir chorvedžio pareigas muz. A. Aleksis praeitą vasarą pasitraukė užtarnautam poilsiui, bet choro veikla su lietuvišku giedojimu tęsiama ir toliau. Naujai atsikėlusio iš New Britaino muz. Jono Beinoriaus.

Naujasis chorvedis — vargonininkas stengiasi senąjį chorą papildyti naujais nariais, patobulinti jį ir praturtinti repertuarą naujausiomis giesmėmis. Šalia to choro, muz. J. Beinorius dėsto parapijos mokykloje muzikos teoriją ir dainavimą, sudarė atskirus mokinių chorėlius ir, be to, lietuvių jaunimo chorą.

Įsisenėjusiu papročiu choras kasmet Kalėdų laikotarpy sukuria šeimyninį pobūvį su kvies-tais svečiais. Šiemet, gruodžio 4 vakare, choro pirm. J. Kazlauskas, choristėm talkinant, suruošė vaišingą ir linksmą pabėdavimą kalėdinės nuotaikos subatvakarį, kuriame kleb. kun. J. Vilčiauskas, buvęs chorvedis A. Aleksis ir naujasis chorvedis J. Beinorius išreiškė savo širdingų linkėjimų mintis.

Laimingi waterburiečiai, kad čia lietuviškos giesmės bei dainos niekad nenutyla, bet vis klesti.

Jaunimo surengtos Kūčios

Gruodžio 15 lietuvių parapijos mokyklos salėje, A. Bulotienės iniciatyva, susijungęs jaunimas (skautai, ateitininkai ir nepriklausomi) suruošė gan išpuodingas lietuviškų tradicijų Kūčias, kokių senai čia nebuvo.

New Britain, Conn.

Choro Kalėdų vakarienė

Kaip kasmet, taip ir šiemet New Britaino šv. Andriejaus lietuvių parapijos choras surengė Kalėdų vakarienę, praėjusią la-

Persikėlė pigiau kerpas kirpėjas

Kirpėjas, turėjęs savo kirpyklą 878 Broad St., Hartford, Conn., persikėlė į naują vietą: 646 Park St., Hartford, netoli buv. Popular Supermarket.

Kirpimo kainos — tos pačios, kaip ir anksčiau: suaugusiems — \$2.75, vaikams — \$2.50, pensininkams — \$1.75.

Kirpyklos iškaba naujoji vieta yra tokia: Lou's Barber Shop. Pasinaudokite.

Jonas Bernotas

Virš poros šimtų jaunimo ir senimo susėdus prie skoningai ir rūpestingai padengtų stalų, užgesintos visos šviesos. Visiškai tamsioje trijų jaunuolių-ės salėn ramiai įžygiavo su degančia žvake, vaizduojančia Kalėdų simbolinę šviesą. Kleb. kun. J. Vilčiauskui atkalbėjus atitinkamą tai progai maldele, jaunuoliai, nuo atneštosios didžiosios žvakės užsidegę mažesnes žvakes, praėjo per salę užžieb-dami ant visų stalų esančias žvakes. Tada programos vedėjas, žvalus jaunuolis, Bulota paskaitė prasmingą Kalėdų atsiradimo apraiškos maldą, o po to šeši jaunuoliai papasakojo apie Kūčių papročius Lietuvoje.

Po tamsos laikotarpio vėl pilnoje šviesoje pradėta lauzyti paplotėlius, ragauti Kūčių maisto gėrybes. Iš po staltiesės išsitraukė ir šiauduką.

Šios jaunimo surengtos išpuodingos Kūčios pasižymėjo švie-siu tautiniu ir religiniu pragied-ruliu Waterburio įprastiniame gyvenime, už ką p. A. Bulotie-nei ir jos vadovaujamam jaunimui pelnytai tenka pagarba ir didis dėkingumas. Ačė.

Kongreso nariai už savo kalbas visuomenėje gauna gerus honoratus. Jei nori — rašo Tablet — į bažnyčią ar sinagogą pakviesti kalbėtojų senatorių, turi būti pasirengęs sumokėti 1,000 dol. Geriausiai juos apmoka žydai, toliau protestantai ir uodegoje katalikai. Sen. Ribicoff už kalbą sinagogoje Highland Park, N.J., sumokėjo 1,500 dol. Sen. Birch Bayh (d. Ind.) už kalbas per metus gavo 44,331 dol., o jo metinė alga yra 42,500 dol. Jie gauna gerus honoratus ir už straipsnius.

bai puikiai. Jų dalyvavo tik choristai, keletas svečių ir abu klebonai — kun. Edvardas Gradeckas ir kun. Jonas Rikteraitis. Besirenkantieji buvo vaišinami smulkiais užkandžiais ir gėrimais, o po valandos prasi-dėjo ir vakarienė.

Valgius palaimino kun. Edv. Gradeckas. Maistas buvo puikus.

Baigiant valgyti, pasakyta daug gražių kalbų, pažymint, kad šv. Andriejaus choras, ir muz. J. Beinoriui išvykus, laikosi gero aukštumo. Matyt, pasėta gera sėkla. Be to, buvo pabrėžtas ir Roberto Kelly puikus dirigavimas (jis yra baigęs Hartfordo universitetą, muzikos skyrių). Na, o ir vargonininkė Elzbieta Liudžiuvienė yra gerai išsilavinusi muzikoj, puikiai valdo vargonus ir turi gerą balsą.

Kitose kalbose vieni kitiem pareiškė kalėdinių ir naujame-tinių linkėjimų.

Labai gražiai savo humoristinė kalba "paišdaigavo" Elzbieta Liudžiuvienė.

Paskui Mrs. Kelly pašoko keletą rytiščių šokių (baletas su akrobatika). Ji pasiūkė šokiui pajvairinti trejetą vyrų iš publikos.

Po to parodyta skaidrių iš choro gyvenimo ir jo veiklos.

Vakarienes programą vedė Ričardas Plukas.

Pobūvio pabaigoj dalyviai buvo apdovanoti Kalėdų dovanėlėmis.

Kur stovės Kalėdų eglutė?

LB New Britaino apylinkės rūpesčiu šiaudelių ornamentais išpuošta Kalėdų eglutė gruodžio mėnesį buvo išstatyta New Britaino meno muziejuje.

Dabar LB New Britaino apylinkė šią eglutę padovanojo New Britaino jaunimo muziejui (Youth Museum of New Britain), 38 High St., New Britain (netoli centrinio pašto).

Šią grožybą, nepaprastai lietuviškos rankų darbų kūrinį, turėtų aplankyti visi New Britaino, Hartfordo ir tolimesnių vietovių lietuviai, atsivesdami ir amerikiečiai.

Jonas Bernotas

Kun. Vytautas Zakaras skaito paskaitą Lietuvos kariuomenės šventėje lapkričio 24 Hartforde. Nuotr. A. Jaro.

Ramovėnų suruoštoje kariuomenės šventėje Hartforde. Iš k. kun. J. Matutis, kun. V. Zakaras, A. Stankaitis, kun. V. Bitinas, J. Guntulis, muzikas J. Petkaitis. Nuotr. A. Jaro

PHILADELPHIA, PA.

Lietuviškos kūčios

Kūčios tai mielas ir neužmiršamas mūsų tautos krikščioniškas paprotys.

Kai vietos skautai pradėjo platinėti bilietus į kūčias, jie susilaukė didžiausios sėkmės. Jos įvyko gruodžio 22 šv. Andriejaus parapijos salėje ir sutraukė rekordinį dalyvių skaičių — 170.

Stalai buvo turtingai apkrauti, papuošti eglės šakutėmis, o jų vidury — žvakė. Ant kiekvienos lėkštės — paplotėlis. Scenoje — didelė kalėdinė eglutė, papuošta stilizuoto rašto šiaudinukais.

Prie garbės stalo buvo pakviesti parapijos klebonas kun. J. Degutis, kun. K. Sakalauskas, kun. P. Jaraška, Lietuvių Bendruomenės ir kultūrinių organizacijų atstovai. Programą vedė vyr. skautė Jakienė.

Prigėsinus salę šviesas, scenoje pasirodė šešios skautės su žvakėmis rankose. Kiekviena pasakė trumpą religinį-tautinį, kalėdinių minčių eilėraštį ir uždegė savąją žvakę. Skautam giedant Tyliają naktį, jos ėjo tarp stalų ir uždegė visas žvakes.

Kun. J. Degutis, apsirėngęs liturginiais drabužiais, pašventino visus stalus, o kun. K. Sakalauskas perskaitė tai dieni skirtą šv. Rašto dalį.

Išpūdingiausia dalis buvo paplotėlių laužymas. Jaunieji dalyviai skubėjo pas senelius, močiutes, tėvelius su paplotėliais, o jie juos šiltai mylavo. Jei šis paprotys dar keletą metų taip nuosirdžiai ir gyvai bus praktikuojamas, jis tvirtai įsijungs į mūsų gyvenimą ir šioj pusėj Atlanto.

Po to prasidėjo vaišės.

Nors viskas buvo paruošta su pasninku, bet dalyviai galėjo soti ir gardžiai pasivaikinti. Visa tai padarė mamų, skautų, rėmėjų, rankos, ir už tai jom priklauso nuosirdžiausia padėka.

Pasivaikinus scenoje pasirodė poetas Romas Kisieliū. Jis perskaitė savo poezijos, kurios minėtos daugiausia buvo kalėdinės, patriotinės. Klausytojai jam nuosirdžiai paplojo.

Skautų vadovybė pakvietė visus pagiedoti kalėdinių giesmių. Giedojimui vadovavo Pliuskonienė ir Surdėnienė. Akomponavo A. Danta.

Kūčių vakaras praėjo tikrai įspūdingai ir paliko malonius atsiminimus. Skautam norėjęs palinkėti tęsti šią tradiciją, ją įvairinti, kol ji vis mūsų gyvenimo dalimi.

Philadelphijos veikia dvi skautų draugovės — Partizano J. Lukšos, kuriai vadovauja paskautininkis G. Dragūnas, ir Žemaitės, kuriai vadovauja paskautininkė Surdėnienė. Abi draugovės yra sutelkusios 30 su viršum jaunuolių. Tai, tur būt, didžiausias jaunimo telkinys ir neabejotinai aktyviausias. Čia žinoma, daug nuopelnų turi draugovių vadovai.

Šaunus naujų metų sutikimas. Kasmet naujų metų sutikimą organizuoja Lietuvių Muzikinis Klubas, ir tai virto jau tradici-

ja. Ir ši-met gausus lietuvių būrys, apie 200, čia pasitiko naujuosius metus savųjų tarpe.

Grojo puikus orkestras. Vaišės buvo paruoštos skoningai ir turtingai. Svečių tarpe buvo matyti ir retai matomų veidų, bet pasigesta tų, kurie turėtų būti.

Džiugino ir tai, kad gana gausiai dalyvavo mūsų jaunosios kartos šeimos.

Baigdamas norėčiau įsiterpti su pora klausimų. Ar nevertėtų pagalvoti, kaip pajavairinti naujų metų sutikimo programą? Žmonių, rodos, turim, kurie tai galėtų padaryti; tik gal reikia juos iš anksto įtaigoti. Antra: ar dideli sunkumai susidaryti, jei atsisakytume "self service" stiliaus, nes jis kiek slopina banketo iškilmingumą.

-o-

Zinant klubo vadovybei sudariusius sunkumus dėl klubo išlaikymo, norėjęs jai palinkėti, kad šie visi sunkumai 1975 baigtųsi ir kad kitų naujų metų sutikimą galėtume švęsti dar gausesniam lietuvių būry ir dar šauniau.

Ad. G.

PATIKSLINIMAS

Darbininko 1974 gruodžio 20 numervie. žiniose iš Philadel-

Baltimorės žinios

Šv. Vardo draugijos 50 vyrų ir 13 jaunuolių buvo apdovanoti ištikimybės dovanom sausio 12 per 8:30 val. mišias. Draugijos dvasios vadas kun. A. Dranginis auokojo mišias. Klebonas prel. L. Mendelis pasveikino vyrus ir jaunuolius ir įteikė dovanas.

Lietuvių svetainės šerinkų svarbus metinis susirinkimas bus sausio 26 Lietuvių svetainės kambaryse. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Bus padaryti metinės veiklos ir finansų pranešimai. Bus renkami nauji direktoriai ir aptariami ateities veiklos planai. Po susirinkimo bus skanių užkandžių ir gėrimų.

Lietuvių Melodijos radio linksmas šokių ir mėgėjų vakaras buvo sausio 11 Lietuvių svetainės didžiojoje salėje. Publika savo gausiu dalyvavimu parodė radio vedėjams A. Juskui ir K. Laskauskui, kad jie įvertina jų didelį pasižymėjimą ir darbą. Palinkėta sėkmės ateities darbe. Šokiame grojo Aidų jaunimo orkestras.

Jautienos kepsnių balių rengia Šv. Vardo draugijos vyrai. Balius bus vasario 2. Šv. Alfonso mokyklos salėje. Prashom bilietus įsigyti iš anksto pas draugijos narius ir klebonijoje. Be jautienos bus ir kitų valgių. Šokiame gros Music Makers orkestras. Bus ir loterija. Pradžią 1 v. popiet, baigsis 6 v.v. Pelnas skiriamas Šv. Alfonso mokyklos naudai. Visi kviečiami.

Simo Kudirkos pagerbimą rengia Baltimorės Lietuvių Taryba ir Lietuvių Bendruomenė. Vasario 8, 1 val. popiet Lietuvių svetainės didžiojoje salėje prasidės pagerbimo programa, kuri susidarys iš meninės dalies ir iškilmingo banketo. Meninę dalį atliks šeštadieninės mokyklos vaikučiai, tautinių šokių gru-

Philadelphijos skautai ir skautės savo Kūčiose gruodžio 22 šv. Andriejaus parapijos salėje. Nuotr. R. Kisieliū

phijos, Balfo sukakties minėjimo aprašyme buvo praleista prelegento pavardė, pažymint tik vardo inicialą. Pilnas sakiny turėjo būti toks: Balfo direktorius dr. F. Andriūnas skaitė paskaitą.

pės ir vyrų choras Daina. Įėjimas į meninę dalį nemokamas. Bus gera proga publikai susipažinti su Simu Kudirka ir jo šeima ir su juo pasikalbėti. Vakare didžiulis banketas, į kurį pakviesta Marylando valstybės gubernatorius Marvin Mandel ir senatoriai bei kongresmanai, Baltimorės miesto majoras J. Donald Schaeffer ir kiti žymūs asmenys. Bilietus banketui galima gauti lietuvių svetainėje. Visi kviečiami atsilankyti.

Povilas Gurklis, pirmos kartos lietuvis, ilgai gyvenęs Baltimorėje, mirė sausio 3. Povilas, iki išėjo į pensiją, dirbo siuvykloje. Kai sveikata leido, dalyvavo lietuviškuose parengimuose, nes buvo susipratęs lietuvis. Povilas buvo malonaus būdo asmuo, dalyvavo Lietuvių Posto 154 veikloje. Jis ir buvo to posto vadas. Už jo sielą mišios buvo aukotos sausio 7 šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidotas Garden of the Faith kapinėse. Liko nuliūdęs sūnus Ellwood ir nuliūdusi dukra Virginia ir eilė anūkų.

Jonas Obelinis

BROCKTONO NAUJIENOS

VI. Putvinskio-Pūtvio knygos pristatymas

Martyno Jankaus šaulių kuopai Brocktone, Mass., tenka didelė garbė pristatyti visuomenei L.S.S.T. centro valdybos išleista didžiulį veikalą apie šaulių įkūrėją Vladą Putvinskį-Pūtvi. Šis atvejis dar ypatingas tuo, kad čia gyvena tos knygos autorius Aleksandras Marcinkevičius-Mantautas.

Sausio 18, šeštadienį, 6:30 v. bus iškilmingas banketas su knygos pristatymu, menine programa. Dainuoja solistė Birutė Aleksaitė, akomponuoja dr. Vytenis Vasyliūnas. Po to šokiai. Banketas bus — 666 North Main St., (National Cafe) patalpose.

Maloniai laukiame atsilankant vietas ir apylinkės lietuvių, ypač jaunimą, kuriam daroma pusė nuolaidos. Visas pelnas skiriamas kuopos vėliavai įsigyti.

Rinktinės steigimas

Tą pačią dieną, sausio 18, 4 v. popiet suvažiuos Bostono, Worcesterio šauliai ir šaulės ir taip bus įsteigta Naujosios Anglijos šaulių rinktinė. Šiuo steigimu daugiausia rūpinasi ir

tam reikalui dirba Bostono Jono Vanagaičio kuopos pirmininkas Juozas Stašaitis.

Rodė filmą apie vėžio ligas

Gruodžio 1 kuopos valdybos iniciatyva Sandaros salėje buvo rodomas filmas apie rūkymo žalą žmogaus sveikatai. Filmą parūpino šaulys dr. Kazys Pautienis iš Clevelando. Prelegentu buvo šaulys dr. Romas Dovydaitis, kuris atvyko net 200 mylių. Aparatus rodyti parūpino Eligijus Sužiedėlis. Laisvės Varpo radijo vedėjas Petras Viščinis tą rodymą skelbė be užmokesčio. Kuopa jam už tai dėkoja.

J. Šaulienė

JAV LB krašto valdybos nariai dr. Antanas W. Novasitis ir Aušra Zerr ir Philadelphijos apylinkės pirmininkas arch. Jonas Stelmokas, Philadelphijos miesto burmistro kvietimu, gruodžio 20 dalyvavo patariamiosios komisijos etninių grupių reikalams konferencijoje. O konferenciją atsilankė ir burmistras Frank L. Rizzo. The Philadelphia Evening Bulletin išspausdino A. Zerr nuotrauką su kitais tautinius drabužius dėvinčiais konferencijos dalyviais.

JEI JOS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ DOVANAS Į LIETUVĄ IR ĮVAIRIUS USSR KRAŠTUS, naudokitės patarnavimu plačiai žinomos firmos

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

(LICENSED BY VNESHPOSYLTORG)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA: 1776 BROADWAY, NEW YORK, N. Y. 10019 Tel. — 561-6590; 531-7729

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynę ir kitų daiktų.

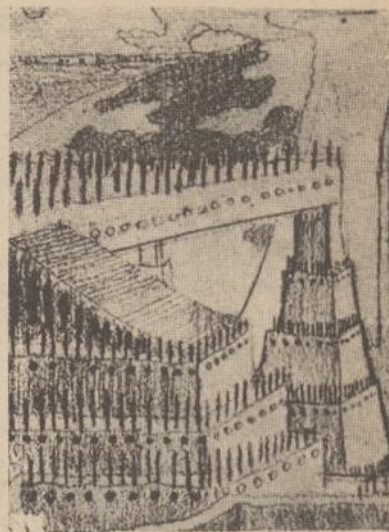
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGITS, INC.

Pirma užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, baldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminiams. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje. Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MDSU SKYRIAI

Phoenix, Ariz. 85027 — 22047 N. Black Canyon Hwy.	942-8770
Allentown, Pa. — 126 Tighman Street	435-1634
Baltimore 31, Md. — 1900 Fleet Street	342-4240
Brooklyn, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-4465
Buffalo 12, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
Chicago 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
Chicago, Ill. 60629 — 2608 West 69 Street	925-2787
Chicago, Ill. 60609 — 1855 West 47 Street	376-6755
Cleveland 13, Ohio — 1023 Kenilworth Avenue	771-0696
Detroit 12, Mich. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
Farmingdale, N. J. — Freewood Acres Rt. 9	363-0494
Hamtramck, Mich. — 11539 Jos Campau Avenue	365-6740
Hartford 6, Conn. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
Los Angeles 4, Calif. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
Newark, N. J. — 378 Market Street	642-2452
New York 3, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1546
New York 3, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
Philadelphia 23, Pa. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
Rahway, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8906
South River, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
Syracuse, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
Trenton 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	392-0306
Utica, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476
Silver Springs, Md. 20910 — 961 Bonitant St.	587-5777

IŠ VISUR

— Šio skyriaus vinjetai panaudota M. K. Čiurlionio piešinio "Tvirtovė" detalė.

— Liet. Krikščionių Demokratų Sąjungos centro komiteto pirmininku yra Vladas Soliūnas, 6715 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636. Tel. (312) 436-5091. Sekretorius — Adomas Viliušis, 4050 So. Campbell, Chicago, Ill. 60632. Tel. (312) 523-8330.

— Putnam seserų sodyboje gavenios susikaupimo savaitgalio datos yra šios: studentų ir studenčių, kartu ir daibancio jaunimo — vasario 28 — kovo 1. Vyrų ir gimnazistų berniukų — kovo 7-9. Šiomis dviem grupėms pokalbiai bus atskirai. Moterų — kovo 14-16. Mergaičių gimnazijos (High School) amžiaus — kovo 21-23 dienomis. Minėtoms grupėms vadovaus kun. H. J. Sulcas.

— Vytauto Didžiojo šaulių kuopa Chicagoje per ižd. S. Radzviką Darbininkui paremti atsiuntė 10 dol. auką. Dėkinga Darbininko administracija.

— Simo Kudirkos odiseją į laisvę ir jo patirtį sovietų kalėjimuose plačiai aprašė Phoenixo pagrindinis laikraštis The Arizona Republic gruodžio 19. Kudirka laikraščio redakcijoje lankėsi jam esant LB Phoenixio apylinkės svečiu. Straipsnyje minimi į redakciją jį atlydėję LB apylinkės pirmininkė Emilija Josen, lietuvių kolonijos kapelionas kun. Ant. Valiūška ir vertėjavusi Vida Weyer.

— Detroito Simo Kudirkos viešnagė paminėjo pagrindiniai dienraščiai Detroit Free Press ir The Detroit News. Paskutinis iš jų dėmesį atkreipė iš Washingtono jį kontaktavus JAV Senato mažumos vado sen. Hugh Scott (Pennsylvania) štabo pareigūnui. Kudirkų šeimą atlydėjusi JAV LB vicepim. Aušra Mačiulaitytė-Zerr, patyrusi apie šio laikraščio visišką nesidomėjimą, iš Detroito telefonu paskambino sen. Scott įstaigai ir paprašė tarpininkavimo. Rytąjus dieną Kudirka buvo pakviestas atvykti į redakciją, ir praėjus trim dienom po Kudirkos iš Detroito išvykimo, gruodžio 19 buvo išspausdintas beveik pusės puslapio straipsnis apie Simą Kudirką.

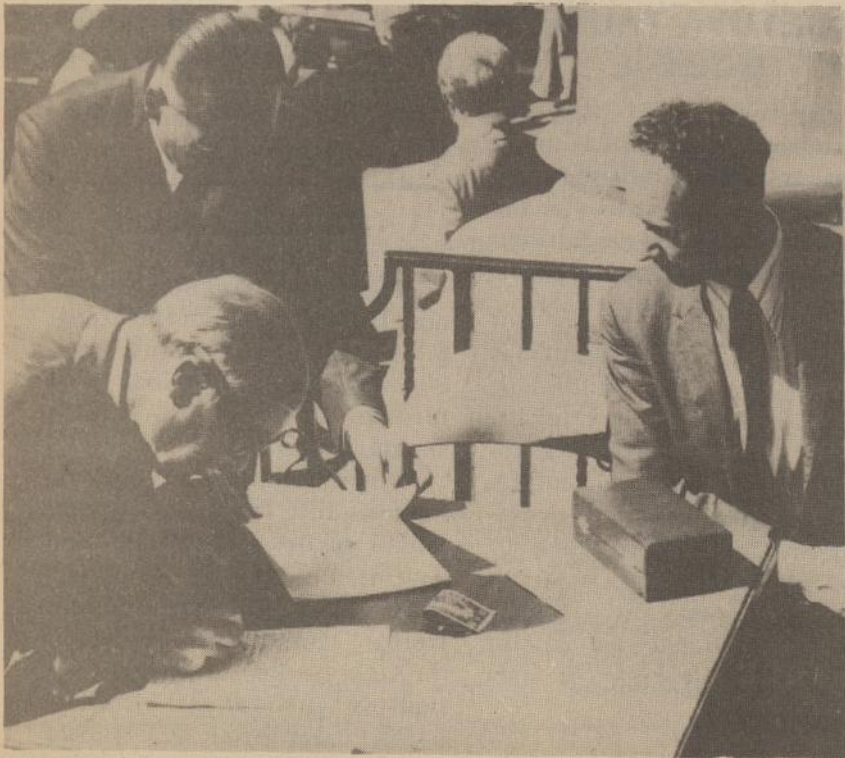
LITUANISTINIŲ MOKYKLŲ, ORGANIZACIJŲ IR ŠEIMŲ DĖMESIUI

Birželio pirmą sekmadienį, tai bus birželio 1, seserų sodyboje Putname ruošama Eglutės šventė, Eglutės 25 metų sukaktis paminėti.

Lituanistinių mokyklų mokytojus prašome paorganizuoti jaunimą, kad dalyvautų šventėje. Organizacijos gal minėtą dieną neruošyti savų švenčių, bet vykti į Eglutės šventę... Tėveliai prašomi atvykti su jaunimu, kad ir vežimėliuose esančiu. Vietos užteks vaikučiams ir vežimukams.

Dienos programoje bus mišios, pietūs, meninė dalis salėje, žaidimai lauke. Smulkesnė šventės programa bus pranešta vėliau.

Kas turi klausimų šventės reikalui, prašomi kreiptis: Eglutė, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Tel. 203-928-5828.

LB Philadelphijos apylinkės nariai auvoja Simo Kudirkos fondui. Nuotr. V. Salčiūno

PAŽINKIME

M. K. Čiurlionis

Mikalojus Čiurlionis, baigęs Varšuvos ir Leipcygo konservatorijas, susidomėjo tapyba. Buvo įstojęs Varšuvoje net į meno mokyklą, bet iš jos greit pasitraukė, nes jo pasaulis buvo toks individualus, kad mokykla nedaug ką galėjo duoti. Greit jis ėmė garsėti, kaip keistas dailininkas.

Tuo metu, kai jis pradėjo reikštis, Vakarų mene jau buvo labai toli nueita. Praeity jau buvo impresionizmas, ekspresionizmas. Tai buvo metai, kai triukšmavo Picasso, kai formavosi kubizmas. Bet tos meno srovės nepalietė Čiurlionio.

Čiurlionio dailininko šaknys yra simbolizme, misticizme. Gi mistikos buvo nemaža ir lenkų mene, lenkų intelektualų tarpe. Augdamas iš simbolizmo, jis buvo labai originalus, niekur nesutiktas, nematytas. Jis sukūrė savo pasaulį.

Visas jo menas yra tikrovės gilesnis praskleidimas. Kartais jis, lyg ant kokio aukšto kalno užkopęs, žiūri į pasaulį ir labai toli mato, mato dar kitus pasaulius, kuriuos net sunku suprasti. Tai buvo pastebėjęs ir žymus prancūzų rašytojas Romain Rolland.

Darbininko skiltyse, kiek leis sąlygos, mėginsime susipažinti su Čiurlionio paveikslų minimi. Ką jie reiškia, kaip juos suprasti.

VILTIS

Čia spausdinamas paveikslas yra vienas iš realiausių Čiurlionio paveikslų. Jis pavadintas „Viltis“. Tikrumoje tai yra autoportretas.

Dailininkas stovi tamsumoje

M. K. Čiurlionis — Viltis

ir laiko degančią žvakę rankoje. Jis susimąstęs žiūri į liepsnelę, o aplinkui skrenda peteliškės. Kaip žinome, naktį peteliškės skrenda į šviesą. Čia tos peteliškės panašios į angelikus. Jos yra žmogaus mintys, troškimai. Pasiekusios žvakės liepsną, nudega sparniukus ir krinta žemyn.

Taip sudega ir krinta žmogaus troškimai, norai, jo mintys. Viskas žūsta, bet dailininkas paveikslą pavadino „Viltis“. Ir kodėl? Pirmajame plane tos vilties

nėra. Viskas juk sudega. Bet jis tikisi, kad kažkur toji viltis yra, kad ji ateis ir tie drugeliai nenudegę sparnų, nenukris į žemę. Jie virs realybe.

Ir visas jo gyvenimas buvo kaip tie drugeliai, skrendą į liepsną. Vargas, skurdas, liga, mirtis. Bet jo širdis nujautė, kad kažkur yra dideli pasauliai, į kuriuos jis pravėrė dureles. Ten ir buvo viltis. Jo menas buvo viltis, ir ta viltis liko mum kaip didelė nuostaba, kaip didelis žmogaus turtas.

nauji žmonės keičia parapijos veidą. Laimė, kad turim dar savųjų dvasios vadų, kurie bažnyčioje palaiko tautinį charakterį. Bet neabejotina, kad lietuvių prakaitu statytose bažnyčiose nebetolimoj ateity gailėstingasis Dievas bus garbinamas nebe lietuvių, bet kitataučių lūpomis.

J. Mėl.

DETROIT, MICH.

Tautodailės mėgėjų būrelis LB apylinkės iniciatyva įsikūrė praeitais metais. Būreliui vadovauja Irena Alantienė. Iki šiol buvo susitelkta į kalėdinių šiaudinukų darymą. Jais buvo papuošta Dievo Apvaizdos bažnyčia. Bet tuo būrelio darbas nesibaigia, nes yra ir kitų įdomių sričių. Po kalėdinės pertraukos sausio 22, trečiadienį, 7 v.v. Kultūriniam centre vėl pradėdama būrelio veikla ir šaukiamas visų suinteresuotų pasitarimas. Kviečiami visi, kurie nori ko nors išmokyti ar pagilinti savo žinias.

Vasario 16-tos akademija jaunimui bus vasario 9, sekmadienį, 12 val. Kultūriniam centre. Rengia LB apylinkės valdyba. Prelegente pakviesta Daina Kojelytė, kuri dabar studijuoja Chicagoje. Akademiją praves LB valdybos narė jaunimo reikalams Gintė Damušytė.

Jonas Urbonas

Sopulingosios Dievo Motinos parapijos bažnyčia Kearny, N. J. Bažnyčia pastatyta prieš 20 metų.

KEARNY, N.J.

SOPULINGOSIOS DIEVO MOTINOS PARAPIJA ŽENGIA Į ŠEŠIASDEŠIMTUOSIUS METUS

Artėja dvi svarbios sukaktys — parapijos 60 metų jubiliejus (įsteigta 1915) ir 20 metų nuo naujai pastatytos bažnyčios pašventinimo.

Švenčiant parapijos aukštinį jubiliejų 1965, buvo įvertinti nuveikti darbai, kurių svarbiausias — pastatydinimas naujos bažnyčios. Tam darbui reikėjo aukų ir nepalaužiamo ryžto. Taip pat didelių pastangų ir pasiaukojimo reikėjo, kol buvo įrengti ir įsigyti kiti dalykai: pastatytas namas seselių vienuolynui, nupirkti pastatai mokyklai, padidinti žemės plotai, priperkant naujus sklypus, ir kita. Žodžiu, iš nieko pradėjusi, Kearny lietuvių parapija šiandien bene bus turtingiausia ir veikliausia visoj New Jersey valstijoje.

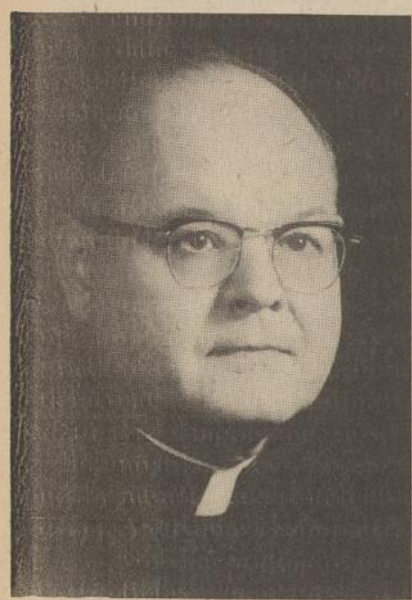
Pasižymėdami dosnumu, susiklausymu, vieningumu, parapičiai teikė galimybes parapijai klestėti. Skačiais imant, parapija nėra gausi. Senesniųjų beveik nelikę, naujai atvykusių maža. Visas ramstis — jaunes-

nieji, jau čia gimę. Ir reikia stebėtis jaunųjų entuziazmu. Susibūrę į draugijas (Šv. Vardo, sodalietės, katalikės moteris ir kt.), pavyzdinčiai ir organizuotai darbais dalinasi vienas ar kitam parapijos reikalui. Tai liudija parapijos naudai rengiami parengimai, kurie visada būna sėkmingi ir pelningi, o ypač paskutinytis, įvykęs rugsėjo 12, davęs 2,000 dol. gryno pelno mokyklos ir klebonijos inventoriumi įgyti.

Parapijos vadovavimas ir visų reikalų tvarkymas yra sumanūs ir darbštūs klebono kun. Domininko Pociaus rankose. Jis pažįsta savo parapičius ir moka su jais bendrauti. Jį gerbia ir įvertina ne tik lietuviai, bet ir kitataučiai. Šio parapijos nuo 1947 jis vikaras, svarbiausias vadovas bažnyčioje statant ir klebonas nuo 1961. Tai neišsenkančios kantrybės dvasios vadas, kuriam Aukščiausias tepadeda ir toliau taip gražiai beklestinti Kristaus vynuogyną tvarkyti ir valdyti. Nepamirštami yra ir jaunesnieji dvasios vadai, klebono pagalbininkai, kun. A. Zemeikis ir kun. A. Trimakas, kurie taip pat visomis jėgomis purena vynuogyno dirvą, tarnaudami bažnyčioje ar mokydami vaikus parapijės mokykloje.

Šešiasdešimt metų parapijos jubiliejus, be abejo, paliks gilų įspūdį ir gražių atsiminimų. Bus pasigendama tų, kurie aukomis ir kitais būdais rėmė bažnyčios reikalus. Daugumo jų nebėra gyvųjų tarpe. Jų nuopelnai įamžinti parapijos istorijoje. Tokių skaičių svarbiausias yra buvęs klebonas a.a. kun. Leonas Voiciekauskas, bažnyčios statytojas, ilgus metus tam ruošęs, taupęs ir bažnyčios statymo fondą įvairiais būdais didinęs. Bus prisiminti ir visi kiti geradariai.

Grįžtant į praeitį ir žvelgiant į ateitį, skirtumas tarp anų ir šių laikų yra didelis. Diena dienon

Kun. Domininkas Pocius, Kearny, N.J., Sopulingosios Dievo Motinos parapijos klebonas.

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Šv. Rašto Naujasis Testamentas	5.00
Dievas šiandien, kun. J. Gutauskas	6.00
Didieji dabarties klausimai, dr. A. Maceinos	6.00
Ištiestos rankos, kun. J. Gailiaus	5.00
Ką mes tikime, kun. P. Celiešius	4.00
Šviesos ir šešėliai, A. Sušinsko	5.00
Didysis jo nuotykis, apie prof. J. Eretą	5.00
Užkandis, J. Jankaus pasakojimai	5.00
Palikimas, F. Kiršos eilėraščiai	6.00
Kritusieji už Laisvę, V. Ramojaus	5.00
Lietuvos keliu, P. Lelio prisiminimai (kietais 7.00)	6.00
T. B. Pauliukas, T. K. Žvirblio, O.P.	2.00
Tautvila, J. Kraliausko romanas	4.00
Karaliai ir bulvės, L. Dovydeno	4.50
Miestelis, kuris buvo mano, N. Mazalaitės	4.00
Lituanistikos darbai, III tomas	10.00
Lietuvių poezija, III tomas	13.00
Day of Shame, by A. Rukšėnas	9.00
Valgių gaminimas, virš 500 psl. knyga	8.00
Kišio pyragai, J. Mingėlos	3.50
Gabriuko užrašai, J. Gilienės	3.00
Peliukai ir plštakės, B. Pukelevičiūtės	1.50
Daržovių gegužinė, B. Pukelevičiūtė	1.50
Kalėdų dovana, B. Pukelevičiūtės	1.50
Saulės Šermenys, A. Gustaičio	7.00
Vėjas gluosniuose, A. Landsbergio	4.00
Laiškai Andromachai, J. Tininio	4.00
Pro vyšnių sodą. Vl. Šlaito	3.00
Šilko tinklai, A. Barono pasakojimai	4.50
Lineliai, J. Narūnės eilės vaikam	1.75
Septyni saulės patekėjimai, Julijos Švabaitės eilėraščiai	3.50
Kamavalo aikštėje, J. Švaisto novelės	5.00
Gyvenimas ir darbai, V. Šmaizienės eilės	3.00
Medinis Dievas, Vl. Mingėlos	5.00
Dail. Adomo Galdiko monografija	16.00
Naujųjų Metų istorija, B. Pukelevičiūtės romanas	4.50
Lietuvių literatūros istorija, Pr. Naujokačio	10.00
Girių sargai, Erlėno apysakos	3.00
Karūna, A. Kairio istorinė poema	6.50
Sidabrinė diena, A. Kairio operetė	4.50
Prisikėlimo žmonės, K. Barausko	4.00
Sunkiausiu keliu, J. Gliados romanas	5.00
Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika	2.50
Amazonės džiunglėse, P. Gaučio vert.	6.00
Trys ir viena, J. Narūnės atsim.	3.00
Pasakėčios pagal Krylovą, V. Petraitis	3.00
Indijos religinė išmintis, V. Bagdanavičiaus	3.00
K. Pakštas, J. Ereto (kietais 12.00)	10.00
Kvartetas, K. Ostrausko drama	5.00
Paguoda, B. Railos. I ir II dalis po	5.00
Siaubingos dienos, J. Kapačinsko	4.00
Išvilio dalia, J. Kapačinsko	7.00
Tos pačios motinos sūnūs, P. Girdžiaus	4.00
Didysis inkvizitorius, A. Maceinos. Trečia laida	4.00
Diemedžio paunksmėje, A. Tyruolio eilės.	2.00
Balys Sruoga mūsų atsiminimuose	12.00
Steponas Kolupaila, J. Gimbuto ir J. Danio	12.00
Lietuvių tautos ir valstybės istorija, jaunimui. I ir II d. po	5.00
Mano žodynas, vaikam, paveiksluotas	5.00
Lietuvių kalbos žodynas, iliustruotas	6.00
The Violations of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania	2.00
Šventaragis, V. Alanto, I tomas, minkšt. viršeliais	5.00
Kietais viršeliais	6.00
Šventaragis, V. Alanto, II tomas, minkšt. viršeliais	8.00
Kietais viršeliais	9.00
Pasakyta-Parašyta, A. Smetonos, II d.	10.00
Hestera, V. Kavaliūno	4.50
Tos pačios motinos sūnus, Pr. D. Girdžiaus	4.00
Mes grįžtame, A. Pakalniškio	5.00

Šios bei kitos knygos ir lietuviškos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

— Taigi kad šį tą bendra turi. Nagi tas nutarimas įpareigoja valdžios atitinkamas įsaigas nedelsiant sudaryti sąlygas, kad galėtų būti likviduoti tie vienkiemiai, kurie yra prie didesnių Lietuvos kelių, prie turistinių lankymo vietų ir kurių lašnos ir lauzynai prašalaičiui kristų į akį ir, ko gera, dar patektų į kokio turistų foto aparato objektyvą. Dabar į vienkiemius ar apskritai pakeliauti po oku-

putą Lietuvą Kremlius leidžia tik užtikrintas, kad vienkiemiai lauzynai nepateks į laisvąjį pasaulį. Bet, va, kai Europos saugumo konferencijoj ruski nusiileis dėl žmonių judėjimo ir idėjų skleidimo laisvės, tai tada jau norom nenorom turės leisti ir po okupuotą Lietuvą turistams pakeliauti. O tam ir reikia vienkiemį lauzynus, bent prie viešelių, pašalinti kaip galint veikiau.

LIETUVA TAUTŲ MUGĖJE

Urugvajaus respublikos prezidento žmonos Brandaberry pakviesta, Lietuvos atstovybė dalyvavo tautų mugėje respublikos sostinėje Montevideo.

Vietiniams lietuviams uoliai talkinus, Lietuvos paviljonas buvo pajavirintas audiniais, keramika, lėlėmis, kryžiuokais, vynais, krupniku ir kitais lietuviškais dirbiniais. Buvo eglutė, papuošta šiaudinukais. Plevėsavio lietuviška trispalvė vėliava.

Ivairių dalykų buvo parduota už 1,200,000 pezų. Buvo išdalinti šimtai informacinių lapelių apie Lietuvą ir kiek „Revista Baltica“.

Tautinių šokių ansamblis „Ažuolynas“ per du vakarus su dideliu pasisekimu keletą kartų šoko lietuviškus šokius ir buvo

labai gerai įvertintas. Prezidento žmona nuoširdžiai padėkojo Lietuvos atstovo žmonai p. Grišonienei už gražiai įrengtą paviljoną.

Mugė buvo organizuota labdarybės tikslui. (Elta)

NAUJAS TILTAS PER NEMUNĄ

„Tiesa“ savo lapkričio 24 dienos laidoje rašė, kad Rusnės-Silutės tiltą per Nemuną statė 30 metų, nes senas tiltas 1944 m. karo eigoje buvęs vokiečių susprogdintas.

Naujasis tiltas esąs vienas iš ilgiausių tiltų Lietuvoje. Jis puslankiu pakilęs nuo vandens 338 metrus. Per tilto atidarymą lapkričio 23 d. kalbėjęs statybos tresto „Mostrostroy“ valdytojas V. Aleksejev(ąs) ir projekto vyriausias inžinierius M. Kravec(ąs) (abu rusai. E.). Juostą perkirpęs A. Drobnyns paminėjo visą eilę lietuvių, vadovavusių atskiriems statybos darbams. (Elta)

GERIAUSI LIETUVOS SPORTININKAI 1974

Irkluotojas Vladas Česiūnas antrieji metai iš eilės išrinktas geriausiu Lietuvos sportininku — taip skelbia Vilniuje leidžiamas Sportas gruodžio 31 laidoj. Rinktinį sportininkų dešimtuką 1974 nulėmė 3872 skaitytojai (1973 balsavo panašiai — 3891 skaitytojas). Taškų rikiuotė: 10 taškų už pirmą vietą, 1 taškas už 10 vietą.

Česiūnas į pirmą vietą iškopė su 35,240 taškų. Antruojū liko krepšininkas Modestas Paulauskas su 30,721 tšk. Beje, Paulauskas geriausiu Lietuvos sportininku yra buvęs išrinktas septynerius metus (paskutinį kartą 1972).

Toliau: 3. savignyso imtynininkas Česlovas Jazerskas su 28,342 tšk., 4. lengvatletis Kęstutis Šapka su 27,815 tšk., 5. irklautoja Genovaitė Ramoškienė su 26,001 tšk., 6. automobilininkas Stasys Brundza su 25,920 tšk., 7. irklautojas Vitalijus Trukšinas su 23,212 tšk., 8. savignyso imtynininkas Jurijus Kuričinas su 18,512 tšk., 9. stalo tenisininkė Asta Giedraitytė-Stankienė su 16,783 tšk., 10. šaudytoja Virginija Marcinkevičiūtė su 14,281 tšk.

Visus dešimt geriausiųjų pagal eilę išvardino tik vienas anketos dalyvis — kaunietis Romualdas Giryns. Jis gavo Sporto redakcijos dovaną ir dešimties geriausiųjų sportininkų nuotraukas su autografais.

Išrinktųjų tarpe 7 vyrai ir 3 moterys (1973 ir 1972 buvo po 4 moteris). Pagal sporto šakas, kaip ir 1973, pirmauja irklavimas — 3 atstovai (1973 buvo 4), toliau: imtynės — 2, krepšinis, lengvoji atletika, automobilizmas, stalo tenisas ir šaudymas — po 1.

Iš 1973 dešimtuko liko 6 sportininkai (Česiūnas, Paulauskas, Jazerskas, Ramoškienė, Trukšinas, Giedraitytė-Stankienė). Dviejų pasigedom 1973 sąraše, ir abu grįžo po vienerių metų pertraukos. Ne tik grįžo, bet įsitvirtino tose pačiose vietose, kaip ir 1972 (Šapka ketvirtuoju ir Marcinkevičiūtė dešimtają). Tuo būdu, 1974 anketoj sublizgo tik du nauji vardai: Brundza ir Kuričinas.

Iš 1974 išrinktųjų puokštės dingo dvi lengvatletės: Nijolė Sabaitė-Razienė (1973 buvo ketvirtąją) ir Margarita Treinytė-Butkienė (1973 buvo penktąją). Dar birželyje Margarita į tolį Kaune buvo nušokusį 6,56 m, bet SS pirmenybėse tik šlubuodama atėjo į tribūną ir palaidojo viltis į Europos pirmenybės Romoje. Nijolė truputį laimėgėsnė — bėgo Romoje, bet 800 m nuotolio, dėl traumos, negalėjo baigti.

Vilnietis Česiūnas, 1972 olimpinuose žaidimuose Muenchene laimėjęs aukso medalį, 1973 ir 1974 pasaulio meisterais (1974 pasaulio irklavimo pirmenybėse Meksikoj gavo du aukso medalius).

Kaunietis Paulauskas pasaulio krepšinio pirmenybėse (liepos mėnesį Puerto Rico) SS rinktienei (buvo jos kapitonas) padėjo iškovoti pirmą vietą.

Kaunietis Jazerskas 1974, kaip ir 1973, pasaulio savignyso imtynių meistras. Jo treneris Kuričinas — vicemeisteris.

Vilnietis Šapka Europos lengvosios atletikos pirmenybėse Romoje į aukštį peršoko 2,25 m — vicemeisteris.

Vilnietė Ramoškienė laimėjo sidabro medalį pasaulio studentų irklavimo pirmenybėse Šveicarijoj.

Vilnietis Brundza laimėjo Europa Tour 74 (automobilių lenktynes per 9 valstybes).

Kaunietė Giedraitytė-Stankienė Europos stalo teniso pirmenybėse Jugoslavijoje padėjo SS komandai laimėti aukso medalį, be to, moterų dvejetę ji atžymėta bronzos medaliu (3 vieta).

Vilnietė Marcinkevičiūtė iš Prancūzijos parsivežė aukso medalį Europos šaudymo pirmenybėse.

Ką sako Česiūnas

Laureatas Česiūnas Vilniaus Sporto skiltyse atsakė į eilę klausimų (juos teikė skaitytojai) — kai kuriuos klausimus bei atsakymus čia surašome.

— Ar yra receptas, kaip išgarsėjus likti natūraliu?

— Jeigu būčiau aštuoniolikmetis, gal būt, kas nors ir sušuktų galvą... O apskritai pasakyti tik tiek, kad žmogus visą laiką turi likti žmogumi. (Česiūnui dabar 34 metai amžiaus. K. Čk.).

— Ko Jus išmokė sportas, išskyrus tai, kad esate gerai įgudęs valdyti irklą?

— Kokie bruožai būtini kiekvienam vyrui? Tvirtas charakteris, valia. Tai išugdo sportas. Pagaliau tas pats sportas man padėjo surasti vietą gyvenime.

— Kokia, Jūsų manymu, sunkiausia sporto šaka?

— Slidinėjimas, dviračių sportas, maratonas.

— Kokiomis charakterio savybėmis turi pasižymėti Jūsų draugas?

— Turi būti natūralus. Atviras, nuoširdus. Kalbėti tik tai, kas ant širdies, o ne dėl žodžių.

— Kaip paprastai sutinkate Naujuosius metus?

— Su sava šeima, giminėmis. Gal dėl to, kad nemažai važinėju, per šventes visuomet norisi pabūti namuose.

Lietuvos radijo klausytojai kasmet renka geriausius Lietuvos lengvatlečius. 1974 pabaigoj, jau 18. kartą, į geriausiųjų dešimtuką 1200 sporto mėgėjų pasiūlė net 40 lengvatlečių. Pirmuoju išrinktas Kęstutis Šapka, 2. Margarita Greinytė-Butkienė, 3. Jonas Grigas (3000 m su kliūtimis), toliau: 4. N. Sabaitė-Razienė, 5. R. Plungė (rutulys), 6. R. Aukštuolis (100 ir 200 m.), 7. E. Skapas (rutulys), 8. R. Makauskaitė (rutulys), 9. N. Kvietkauskaitė (penkiakovė), 10. G. Kiudytė (penkiakovė ir į aukštį). Sąrašė lygybė: 5 vyrai ir 5 moterys.

K. Čerkeliūnas

Vladas Česiūnas — geriausias Lietuvos sportininkas

LINDEN, N.J.

Vasario Šešioliktoji

Iškilmingas Vasario 16 minėjimas Lindene įvyksta vasario 23, sekmadienį, 4 val. popiet Lietuvos Laisvės Parko salėj, 340 Mitchell Ave.

Šventei pritaikyta maldą-invakaciją sukalbės kun. J. Pragulbickas, o minėjimo pagrindinę kalbą pasakys vienas iš žymesnių kalbėtojų. Meninę programą atliks Patersono operos pirmieji solistė lyrinis sopranas Irena Stankūnaitė ir didieji solistai besiveržias į pirmieles menines pajėgas solistas bosas-baritonas Mecys Razgaitis. Jiem akomponuos muz. Juozas Stankūnas. Be to, pasirodys dar negirdėti jaunučių instrumentalistų talentai. Bus ir kitokių staigmenų.

PATERSON, N.J.

Laukiamas Simas Kudirka

LB Patersono apylinkės valdyba, ruošdamasi Vasario 16-osios minėjimui, kuris įvyks vasario 23, sekmadienį Paterson Regional High School salėj, 764 11th Ave., Paterson, N.J., pakvietė į šią koloniją atsilankyti ir Simą Kudirką su šeima.

Simo Kudirkos sutikimas atvykti jau gautas, ir apylinkės valdyba rūpinasi jį, kiek sąlygos leis, iškilmingai sutikti ir supažindinti su šios kolonijos ir kitų vietovių lietuviais ir žymesniais miesto pareigūnais.

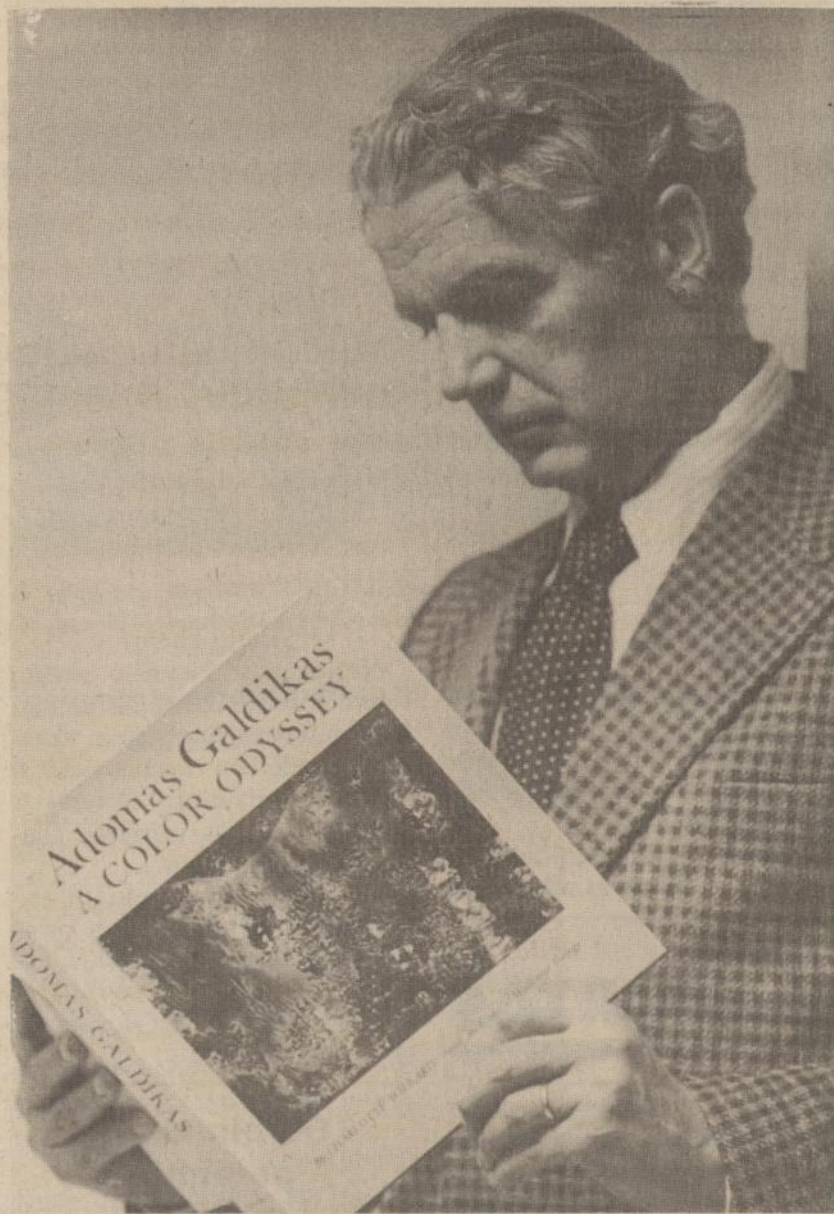
Minėjime pagrindinę kalbą sutiko pasakyti gen. konsulas Anicetas Simutis. Į susirinkusius žodį tars ir nekasdieninis svečias Simas Kudirka. Minėjimo meninė programoj sutiko dalyvauti solistas Liudas Stukas ir tautinių šokių grupė Liepsna, vadovaujama Birutės Vaičiūnaitės.

Minėjimui pasibaigus, šventės dalyviai rinksis į Šv. Kazimiero parapijos salę, 147 Montgomery Pl. S. Kudirkai pagerbti ruošiamom vaišėm.

Šventės minėjime ir vaišėse sutiko dalyvauti ir Patersono miesto burmistras Cramer su žmona. Rūpinamasi, kad šioj šventėj dalyvautų ir JAV atstovų rūmų narys ir amerikinis spaudos atstovai.

K.J.

Danutė Surdenaitė, Philadelphiaus lituanistinės mokyklos mokinė, surinkusi spaudai 70 dol. prenumeratomis ir aukomis.

Kęstutis Čerkeliūnas, šio straipsnio autorius, mūsų nuolatinis bendradarbis, daug rašas sporto klausimais

Pošventinės nuotaikos Toronte

Sekmadienio popietei Lietuvos Namų svetainėj susirinkę svečiai dar tebegyvena pošventinės nuotaikos. Vieni pasakoja, kaip gražiai sutikę Naujus Metus čia pat, Lietuvos Namų salėj, o kiti pasigiria buvę savose parapijose. Ypač Prisikėlimo parapijoj buvę viskas taip šauniai parengta ir ten buvę tiek daug dalyvių, kad žmonės vos sutilpę visose trijose salėse. Nežiūrint, kad įėjimo mokesčiai ten buvę aukščiausias (\$18.50 vienam).

Prie vieno, gausiai apsidėto stalo pietautojai kalbasi apie atšvęstas Kalėdas. Ypač buvusi puiki bendroji Kūčių vakarienė, surengta moterų būrelio, čia pat Lietuvos Namuose. Dalyvaujant daugiau kaip 300 žmonių, Namų pirm. J. Strazdas, rėš pradinį žodį ir supažindinęs svečius su Kūčių papročiais, pakvietė tėvą T. Degutį, OFM, iš Prisikėlimo parapijos palaiminti valgius. T. Tadas, prieš maldą, trumpai nušvietė vienybę simbolizuojančią paplotėlio reikmę ir, padėkojęs daršėiom šeiminkėm, pakvietė visus stiprintis.

Ne mažesnį įspūdį svečiam padarė ir jau tradicija virtęs religinis koncertas prieš pat Bernelių mišias Prisikėlimo bažnyčioj. Programą atliko iškili solistai — Algis Simanavičius ir Justina Sriubiškienė.

Žinoma, po to, Kalėdų dieną, visų buvo svečiuotasi, lankytasi pas artimuosius, o po vaišių baizingai važiuota namo dėl gausių policijos patrulių, ieškančių labiau išilinksminusių vežikų.

Vienas pilietis prisimena Simą Kudirką, kai tas prieš Kalėdas dalyvavęs čia, ukrainiečių rengtoj antisovietinėj demonstracijoj. (Simas Kudirka oficia-

liai Toronto lietuvius aplankys Vasario 16 minėjimo proga.) Atvežtas aprodyti Prisikėlimo parapijos patalpas, Kudirka čia užbaigė bado streiką, išgerdamas stiklinę pieno ir užsikąsdamas Aloyzo ir Stasės Viskontų gamyklos lietuviško sūrio gabalėliu.

Visiem svečiam išspasakojus daugiau ar mažiau nuotaikingus švenčių įspūdžius ir nebeturint daugiau ką beįpildyti, prabyla vienas, iki šiol tylėjęs vyras. Jis prisipažįsta pradėjęs Kalėdas švęsti irgi besisvečiuodamas. Pas vienus pažįstamus jis gavęs dovanų įdomią knygą. Grįžęs namo, likusias švenčių dienas praleidęs skaitydamas tą knygą ir buvęs labai patenkintas. Jam tai buvę kaip ir gražiausiai įprasminimas Kalėdos. Knyga buvusi tuo įspūdinga, kad ten autorius gabiai pavaizdavo po pirmojo karo besikuriančią Lietuvą. Ten buvęs aprašytas lietuviško kaimo gyvenimas, iš rusų kariuomenės grįžtas ir savo valdžią kurįs mūsų jaunimas. Giliu nuoširdumu ten buvę nupiešti rytinės Aukštaitijos gamtovaizdžiai. O didelė meilė ir pasiaukojimas savo atgimstančiam kraštui skaitytojų sukėlęs jautrių, o vietom ir nepamirštinių sentimentų. Jis perskaitęs beveik 200 psl. turinčią apysaką: ir susimąstęs. Jam iškilęs savaimingas klausimas: kada vėl išauš mum toks pavasaris? Kada vėl iš įvairių tolių, iš įvairių pasviečių grįžtas mūsų jaunimas gėrėsis savo numylėta gimtine, kaip darė Jonas Ramūnas, išlipęs iš traukinio savo tėviškės geležinkelio stoty? Kada jis vėl kovos ir vys lauk mūsų žemėj įsitvirtinusi grobiką, kaip darė Palomės jaunimas su besitraukiančiais vokiečiais ir besibrauniančiais bolševikais?

Jam esą tik keista, kad tokia skoningai Darbininko išleista, įdomiai Jono Jaskauskio parašyta apysaka "Leningos dienos" prabėgusi pro jo dėmesį. Negi ir mūsų knygos vertintojai nebūtų pastebėję prieš keletą metų išleisto veikalą, kuris taip nuotaikingai praskaidrins jam pereitas Kalėdų šventes?

S. Pranckūnas

LB SPAUDOS VAJUS

LB spaudos vajus pratęsiamas iki vasario pabaigos. Labai sėkmingai jis eina Philadelphiaus, kur visą reikalą judina LB Krašto valdybos žmonės.

Tenai Nida Gailaitė, lituanistinės mokyklos mokinė, surado naujas Darbininko prenumeratas: J. Gailevičius, Baltimoras, Md., E. Gailevičiūtė, Chicago, Ill.

IŠ JAV LB VEIKLOS

— Daiva Kezienė, JAV LB visuomeninių reikalų tarybos narė ir Laisvės Žiburio radijo programos New Yorke angliškiosios dalies redaktorė, rytiniame JAV pakrašty vedė akciją, kad rinkimus pralaimėjusiam kongr. Robert P. Hanrahan būtų suteiktas federalinės valdžios postas Washington. Malonu pranešti, kad Kudirkos gelbėjimo akcijoj daug nusipelnęs JAV LB garbės narys R. Hanrahan šiomis dienomis buvo paskirtas psekretorio pavaduotoju (deputy assistant secretary) Sveikatos, Švietimo ir Gerovės departamente. Šiose pareigose jam teks rūpintis švietimo sritimi. Spėjama, kad jam gali tekti administruoti ir Etninių studijų įstatymu paskirtą fondą.

— Philadelphiaus miesto didžioji spauda plačiai aprašė Kudirkų šeimos atvykimą į Ameriką. Neskaitant gausių žinių agentūrų pranešimų, didieji dienraščiai The Evening Bulletin (lapkr. 9) ir The Philadelphia Inquirer (lapkr. 18) išspausdino vedamuosius straipsnius. Lapkričio 20 Inquirer išspausdino H. J. Wiegand straipsnį, aprašantį LB vicepirm. Aušros Zerr pastangas Kudirkos reikalui. Tiek vedamieji, tiek Wiegand straipsnis iškelia LB vaidmenį Kudirkos byloj. Minėtuose laikraščiuose išspausdinti A. Gečio, J. Stelmokienės, T.L. Berny's, G. Gečytės, D. Pliuskonytės ir V. Bendžiūtės laišakai redakcijai.

— Balch Instituto etninės istorijos biblioteka laišku kreipėsi į JAV LB visuomeninių reikalų tarybos pirm. Alg. Gečį su prašymu joį telkti lietuviškas knygas, periodinius leidinius, organizacines bei privačias bylas. JAV LB krašto valdyba pasisako už telkimą JAV lietuvius liečiančios medžiagos šioj įstaigoj, nors pageidauja, kad lietuvių turima archyvinė medžiaga pirmoj eilėj būtų pasiūlyta LB žinioj Chicagoj veikiančiam Lietuvių Archyvui. Šiam jau turint siūlomą medžiagą ir dėl kokių nors priežasčių atsisakant ją pas save priglausti, ji nukreipta į Balch Institutą. Instituto adresas: 108 Arch St., Philadelphia, Pa. 19106.

— Washington į Lietuvos atstovą J. Kajecko ir jo žmonos suruoštą priėmimą Simui Kudirkai gruodžio 12 buvo atvykusi ir Baltimore Sun korespondentė Randi Henderson. Savo susitikimu su Kudirkais ji aprašė dienraščio gruodžio 16 laidoj. Aprašyme cituojamas Kudirkos pareiškimas, kad "pirmas ir svarbiausias mano tikslas yra dirbti dėl mano krašto nepriklausomybės". Šiame priėmime dalyvavę JAV LB krašto valdybos nariai korespondentai įteikė informacinę medžiagą, liečiančią muz. Aloyzo Jurgučio žmonos ir dukters išleidimą iš pavergtos Lietuvos. Ji pažadėjusi ateity parašyti apie būtinumą šią išskirtą lietuvišką šeimą kaip galima greičiau sujungti.

NAUJI DARBININKO SKAITYTOJAI

A. Grajauskas, Cliffside Pk., N.J., A. Pupelis, St. Petersburg Beach, Fla., L. Banis, Cleveland, Ohio, J. Urbonas, Clawson, Mich., Dr. J. Mikulionis, Sterling Hts., Mich., A. Alantas, Detroit, Mich.

Užsakę kitiems: E. Adomaitis, Richmond Hill, N.Y., J. Adomaičiui, Prescott, Ariz., P. Norkevičius, Worcester, Mass. — J. Norkevičiui, Worcester, Mass. M. Pauliukonis, Worcester, Mass. — V. Bruce, Worcester, Mass., M. Slater, Belle Mead, N. J. — M. Lapinsky, Hazleton, Pa. S. Liugailienė, Cleveland, Ohio — L. Banis, Cleveland, Ohio, S. L. M. Marcavage, Milford, Conn. — J. Hogan, Miami, Fla.

Gautos Darbininkui aukos per spaudos platintojus Danutę Surdenaitę ir Aušrą Gečytę: A. Vasiene — 5 dol., J. Puodžiūnas — 2 dol., XX — 2 dol., X — 2 dol.

Kultūros Židiniui aukojo

400 dol. — Dr. Jokūbas ir Loreta Stukai, Mountainside, N.J., anksč. 610.

200 dol. — Kun. V. Cukuras, Pomfret, Conn., anksč. 1400; Dr. Stasys Petrauskas, Hillside, N. J., anksč. 300.

100 dol. — Vyrų Choras "Perkūnas", anksč. 1755.

50 dol. — Vytautas ir Danutė Anonai, Forest Hills, N.Y., anksč. 395; Vitas Gerulaitis, Howard Beach, N.Y., anksč. 435.

25 dol. — V. Šalčiūnas, Delran, N. J., anksč. 250; P. Misevičius, Toronto, Ontario; S.P. Leveckiai, Edison, N. J., anksč. 170.

20 dol. — 1975 Naujų Metų sutikimui rengti komitetas Elizabeth, N.J.; N.N., Richmond Hill, N.Y., anksč. 30.

10 dol. — A. Lubus, Brooklyn, N.Y., anksč. 212; J.A. Babilus, Brooklyn, N.Y., anksč. 500; V. Povdris, Smithtown, N. Y., anksč. 120; R. A. Shatas, Hints-ville, Alba, anksč. 105; P. Simanaukas, Hartford, Conn., anksč. 20; S. Romaškienė, Lake-wood, N. J., anksč. 110.

5 dol. — A. Davis, Linden, N. J., anksč. 585; V. Bertulis, Richmond Hill, N.Y., anksč. 10.

NAUJOS PLOKŠTELĖS

Gelbėk Mus! Philadelphijos Lietuvių Choras Viltis. Stereo 6 dol.

Čia mano brangioji Tėvynė, Lietuviškų dainų rinkinys, įdainuotas Vilniaus operos solistų — E. Kuodžio ir J. Girijoto. Stereo 6 dol.

Tėviškės namai, Br. Budriūno kūriniai ir kantata. Įdainuota Los Angeles, Calif. Šv. Kazimiero parapijos choro. Stereo 6 dol.

Clevelando vyrų okteto Nr. 2 Stereo 6 dol.

Diege priegloba mūs... Toronto Šv. Jono parapijos religinės mišios, kalėdines ir Velykų giesmės kaina 6 dol.

Jūratė ir Kastytis, Banaičio opera iš 3 plokštelių. Kaina 16 dol.

Lietuva, Tėvynė mūsų, Toronto vyrų kvarteto įdainuota 3 Baltijos tautų himnai, lietuviškos dainos ir operų ištraukos. Stereo 6 dol.

Arijos ir dainos, Sol. B. Povilavičiaus 5 dol.

Kun. Vyt. Gorino dainos. 14 lietuviškų dainų, paties solisto parašyta ir įdainuota, kaina 6 dol.

Svajonių sukuryje, B. Tamošiūnienės II-roji laida, 6 dol.

Broniaus Budriūno vyrų kvartetas (Detroit) 15 lietuviškos muzikos dainų. Stereo 6 dol.

O ramunėlės pasakyk, B. Tamošiūnienės II-roji laida, 6 dol.

Laumės juosta, lietuviškos lengvos muzikos rinkinys, stereo, 6 dol.

Kalnuos dainuoja, kvin-tetas "Baltija" ir Neo-Lithuania orkestras, 12 dainų, 6 dol.

Kur lygūs laukai, lengvos muzikos 9 dainos, stereo 6 dol.

Su šokių ir daina, išleido Korp. Neo-Lithuania, stereo, 10 dainų, 6 dol.

Persiuntimas 50 c. Darbininkas, 341 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y. 11207.

WORCESTER, MASS.

Ateitininkų kūčios

Moksleivių ateitininkų St. Šalkauskio kuopa jau daugelis metų rengia kūčias. Dalyvauja ne tik šios kuopos nariai, bet pakviečia ir tėvelius, ateitininkus sendraugius, studentus ir savo bičiulius jaunučius.

Praėjusios kūčios vyko gruodžio 14 Šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Atsilankė ir parapijos klebonas kun. A. Miciūnas, MIC, kuopos dvasios vadas kun. J. Budzeika, MIC, kuopos globėja O. Vaitkienė. Prie kūčių paruošimo prisidėjo ir studentės ateitininkės — Z. Babickaitė, A. Dabrilaitė ir B. Miliauskaitė, taip pat ir ponija Zuzana. Pirm. A. Pauliukonytė pasveikino visus ir pakvietė dvasios vadą sukalbėti maldą. Vicepirm. T. Miliauskaitė paskaitė rašinėli "Kūčių prasmė".

Stalai buvo apdengti baltomis staltiesėmis. Iš po jų protrapiai

buvo matyti šiaudeliai. Ant stalų ateitininkės ir jų mamytės buvo sudėjusios įvairiausių kūčių valgius. Baltavo paplotėliai. Kūčios pradėtos jų laužymu, juos dalinantis vieniems su kitais.

Visi vaišinosi skaniais patiekalais.

Pirmininkė kuopos vardu dvasios vadui kun. J. Budzeikai įteikė dovanėlę ir paprašė tarti žodelį. Jis linkėjo toliau gražiai dirbti ir išryškino Kūčių prasmę.

Tai buvo tikra šeimos šventė, kurioj viešpatavo Kalėdų dvasia ir nuotaika.

Skautų kūčios

Neringos ir Nevėžio skautų tuntai gruodžio 20 Maironio Parke surengė kūčias visiems skautams, pradedant mažiausiais ir baigiant vyriausiais. Skautės ir skautų mamytės priruošė įvairiausių kūčių valgių.

Kūčios pradėtos maldą ir paplotėlių laužymu. Visiem pasi-stiprinus, skambėjo Kalėdų giesmės, o vilkiukai su paukštytėmis buvo apdovanoti dovanėlėmis.

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, prisijungdami prenumeratos mokesčių, prisidėjo savo aukomis už kalendorių ar šiaip spaudai paremti:

12 dol. — K. Kalvaitis, Greenbelt, Md.

Po 10 dol. — J. Bagdonas, Rego Park, N.Y., A. Dagilis, Westland, Mich., T. Magolengo, Northampton, Mass., V. Sužiedelis, Brockton, Mass.

Po 7 dol. — A. Trainis, Richmond Hill, N.Y.

Po 5 dol. — O. Budaitienė, J. Galinis, E. Mickeliūnas, A. Svalbonas, Richmond Hill, N.Y., V. Dubauskas, K. Skobeika, Woodhaven, N.Y., A. Daukas, J. Jasaitis, P. Žumbakis, Sr., Chicago, Ill., J. Bliznikas, Globe Parcel Service, Elizabeth, N.J., P. Mačiulaitis, Union, N.J., A. Maslekiūnas, Pittsburgh, Pa., Kun. S. Yla, Putnam, Conn., A. Hintendorf, Brockton, Mass., K. Paszkus, So. Boston, Mass., S. Rudys, Michigan City, Ind., E. Sprindis, Brooklyn, N.Y., Dr. D. Mažeika, Buffalo, N.Y., A. Jaraš, W. Hartford, Mass., J. Lazdauskas, Bridgeport, Conn., I. Skrupskelis, Columbia, S.C., J. Kanapka, Waterbury, Conn., S. Kačinskas, Glendale, N.Y., A. Neviera, Braintree, Mass., Dr. B. Covalesky, Dover, N.J., Prel.

Worcesterio radijo stotis WICN, 75 Grove St., trečiądieniais 7-8 val. vakaro ir šeštadieniais 5-6 val. vak. FM 90.5 bangomis duoda lietuvišką programą. Programai vadovauja Anutė Greany, lietuvi. Jai talkina stud. E. Meilus. Programa labai įdomi. Vyksta lietuvių ir anglų kalbomis. Taip pat pranešami visi lietuviški parengimai, tik reikia apie tai painformuoti minėtą poniją. Telefonas: 839-3500.

Studentų suvažiavime, vykusiame Padėkos dienos savaitgalį Toronte, iš mūsų kolonijos dalyvavo šie studentai ir studentės: Z. Babickaitė, B. Miliauskaitė, R. Podolskytė, R. Klimavičiūtė, O. Vaitkutė, A. Klimavičius, L. Vaitkus, inž. P. Norkevičius. Visi grįžo patenkinti ir pilni įspūdžių. A. Dabrilaitė labai pergyveno, kad negalėjo važiuoti, nes sirgo.

J.M.

L. Gižinskas, Detroit, Mich., S. Dzikas, Indianah, Fla., V. Li-leika, Groton, Conn., J. Waite-lis, St. Petersburg Beach, Fla.

Po 3 dol. — J. Grybauskas, Hot Springs, Ark., V. Maciejaukas, Euclid, Ohio, J. Mikaila, Southfield, Mich., A. Kondrat, Elizabeth, N.J., E. Wilchinskas, Brooklyn, N.Y., K. Gimžauskas, St. Petersburg Beach, Fla.

Po 2 dol. — P. Ažuolas, V. Geibavičius, E. Milerienė, Brooklyn, N.Y., J. Skuodas, De Kalb, Ill., Kun. P. Kmita, Crest-view, Fla., B. Sinkewicz, Woodhaven, N.Y., J. Kučinskas, Miami Beach, Fla., A. Daunoras, Kearny, N. J., A. Matulaitis, Jamaica, N.Y., A. Šetikas, Old Saybrook, Conn., V. Juozokas, Newington, Conn., V. Petraitis, Henderson, Ark., K. Augaitis, Providence, R.I., J. Šaulys, Branford, Conn., A. Kirkila, Nesconset, N.Y., K. Kulyš, Englewood, N.J., P. Žebertavičienė, Seltzen, Pa., J. Marciš, So. Ambou, N.J., K. Miklas, Kings Pt., N.Y., E. Paliulis, Cambridge, Mass.

Po 1 dol. — Z. Raulinaitis, Ridgewood, N.Y., R. Latvėnas, Culver City, Calif., M. Zarem-ba, Manchester, N.H., V. Zenkus, W. Bridgewater, Mass. M. Putinas, Brooklyn, N.Y., P. Mit-alas, Melrose Park, Pa.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

Karvės nauda

Mokytojas Ariogoloje aiškina vaikams apie karvės naudingumą:

— Ji duoda pieno, iš kurio pagaminamas sūris ir sviestas. — O kas yra sviestas? — paklausia Jonukas.

Pasilbėjimai Vilniuje

— Kas būtų, jei atgimtų kapitalistinė sistema?

— Būtų visko: maisto, drabužių ir įvairių naminių reikmenų.

Lenino pėdomis

— Aš esu giliai įsitikinęs: jei visi komunistai nueitų Lenino pėdomis, tai visame pasaulyje būtų taika ir ramybė.

— Bet juk Leninas jau yra miręs!

— Taigi, taigi, dėl to aš ir sakau...

The newly renovated LAUDERDALE BILTMORE HOTEL directly facing the beach in Fort Lauderdale now accepting reservations for the entire winter season. Offers, Restaurant, Lounge, Gift Shop, Beauty Salon, and a 73' Swimming Pool surrounded by Exotic Gardens for a pleasant stay.

Phone (305) 524-0444 or write

435 N. Atlantic Blvd., Ft. Lauderdale, Florida 33304

MOVING ABROAD?

CALL PAKSWIFT OVERSEAS, INC.

Specialists in household moving overseas

FREE ESTIMATES

LOW RATES

Exec. Office

120-76 Queens Blvd.

Kew Gardens, N.Y.

Tel. (212) 544-4111

GOLD & SILVER QUOTES

GARDEN STATE COIN EXCHANGE

69 MAIN ST. HACKENSACK, N.J.

IN N.J. CALL 201-487-0422

HOURS 9-7 MON.-SAT.

SUNNYDALE HOME FOR ADULTS

LOVELY VACATION HOME

A BEAUTIFUL INVITING HOME AWAY FROM HOME FOR SENIOR CITIZENS. RECREATION, PRIVATE ROOMS, AVAILABLE 24 HOUR SERVICE.

NURSE ON DUTY SPECIAL DIETS WEEKLY RATE LICENSED BY NEW YORK STATE SUNNYDALE HOME FOR ADULTS 809 STUART AVE MAMMA-ROCK, N.Y. DAYS CALL (914) OW 8-2824

EYES (914) OW 8-9472

DEXTER PARK PHARMACY

Wm. Anastasi, B.S.

77-01 JAMAICA AVENUE

(Cor. 77th Street)

Woodhaven, N.Y. 11421

WE DELIVER

Michigan 2-4130

LIETUVIŲ R.C. SUSIVIENIJIMAS pigiai, greitai, lietuviškoj dvasioj patarnauja apdraudamas gyvybės netekimo ar ligos atveju. Duoda paskolas su žemu procentu, moka dividendus apsidraudusiem. Kreiptis: direktorius Bronius Bobelis, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. MI 7-6637.

REDDING ELECTRONICS, spalvotų televizijų bei radijo aparatų taisymo krautuvė, rasite visada gerą patarnavimą. Vincentas Kurinskas, išdirbęs 20 m. RCA Service Co., prieš 5 metus su sūnumi James įsigijo krautuvę ir kviečia visus apylinkės lietuvius jų patarnavimais pasinaudoti. Adresas: Redding Electronics, 3414 Fulton St., Brooklyn, N.Y. 11208 (tarp Lincoln ir Autumn gatvių). Tel. 647-2327.

SPARTA — Rašomos mašinėlės įv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, įv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Bafrų Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, deda įmas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1975 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$8.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$10.00.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1973-4 m. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1973-4 metus, bet nekrepia dėmesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimą. DARB. ADM.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPFLEGE-LOTION" — patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp, splitting ends, strengthening hair-root growth, and restoring natural hair color. Using JIB you will never be bald or grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Medicine Ltg. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P. J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650. Fill: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart, 50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J, 2557 W. 69th St.; 50th Ave. & 14th St. Cicero ir 1640 W. 47th St. Chicago; 2923 N. Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

Visame pasaulyje garsus

BREVETTATA AŠARINIŲ DUJŲ pistoletas

Šis ašarinis pistoletas yra visiškai panašus į tikrąjį revolverį. Jis labai naudingas žmonėms, kurie dirba vieni, tamiose vietose ir yra reikalingi apsaugos. Vyrų tą ginklą gali duoti savo žmonoms ir dukterim netgi apsaugoti. Daug pramonės įmonių jį naudoja. Iššovus sulaukia užpuolke, bet jo neuždėdžia amžinai. Jam laikyti nereikalingas leidimas, bet jį neparduodamas nepilnamečiams. Vieną kartą užtaisius, iššovami 7 šoviniai. Su pistoletu slunčiami 7 šoviniai pilni ir 7 nepilni praktikai. Pinigai sumokami iš anksto, į pistoletą kainą įskaičiuota 14 šovinių ir persiuntimo išlaidos.

Visa tai slunčiama drusku su revolveriu ir apmokamos persiuntimo išlaidos.

UŽSAKYMO BLANKA

Užsakydami prie norimo revolverio ir šovinių kiekio stovintį žvaigždutę apveskite ratuku.

ORDER BLANK

- 1 Gun unit \$16.00
- 2 Gun units at \$14.50 ea. total \$29.00
- 3 Gun units at \$14 ea. total \$42.00
- 4 Gun units at \$13 ea. total \$52.00
- 5 Gun units at \$12 ea. total \$72.00
- Extra Boxes of Ten Tear Gas Shells \$2 per box.
- Extra Boxes of Blanks, \$1.25 per box
- Holsters \$2.50 each. We prepay shipping costs on all of these items when shipped with gun units.
- Tear Gas antidote, Bottle \$2.88.

STATE FAIR PRODUCTS

DEPT. 44

P.O. BOX 2946

Las Vegas, Nevada 89104

Ship gun-units as indicated at the left

Check or money order enclosed

APLANKYKITE SCHRAGER'S

importuotų ir vietinių BALDŲ paroda. Čia Jūs rasite

PIRMOŠ RUSIES GAMYBOS GERIAUSIOS KOKYBĖS ŽEMŲ KAINŲ

didelį pasirinkimą

SCHRAGER'S

Salionių komplektai, miegamųjų baldai, dinetės, bufetai, atvėrimosios sofos, foteliai, atlošiamieji foteliai, taip pat kilimai, lempos, matracai, vieniški baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.)

New York City

Tel.: TR 9-0400

Atdara kasdien iki 8 val. — antrad. ir šeštad. iki 6 val. (Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą)

Rengiama VI-ji dailės paroda

Kaip buvo skelbta, rengiama šeštoji dailės paroda. Ji bus savaitę po vasario 16. Tęsis tik vieną savaitę, nes visą savaitę parodą laikyti sudaro gana daug sunkumų. Reikia ir patalpas šildyti ir pasirūpinti tarnyba, o per savaitę žmonių atsilanko labai mažai. Dabar visas bus sutelkta į vieną savaitę, į vasario 22, 23 dienas. Iškilmingas parodos atidarymas ir premijų įteikimas bus šeštadienio vakarą.

Ir šiai parodai organizuojamos premijos. Lietuvių Fondas šiemet skiria premiją Čiurlionio galerijoje rengiamai parodai Chicagoje. Čia reikia išsiversti savom lėšom. Liet. Bendruomenė šiuo tarpu didesnių sumų savo izde neturi, nes 1000 dol. auka yra parėmusi Maironio lituanistinę mokyklą.

Organizuojamos 100 dol. premijos kaip paprastai kad daroma amerikiečių parodose.

Liet. Bendruomenės New Yorko apygarda skiria 100 dol. premiją už lietuvišką tematiką.

Kultūrinių reikalų mecenatė **Elena Mickeliūnienė** skiria 100 dol. premiją už tradicinį meną.

Vaižganto Kultūros Klubas skiria 100 dol. premiją visai nepribodamas nei tematikos nei žanro. Kam paskirs jury komisija, taip ir bus gerai.

Bus suorganizuota iš parodos lankytojų ir vadinamoji populiarumo premija. Galės balsuoti patys parodos lankytojai, koks paveikslas labiausiai patiko. Taip pat bus skiriami ir garbės

pažymėjimai už tapybą, akvarelę, grafiką, skulptūrą.

Organizuojamos ir kitos premijos, kurios bus paskelbtos vėliau.

LB apygardos valdybos parodai rengti komitetas posėdžiavo sausio 7. Komitetą sudaro: pirm. Al. Vakselis ir nariai — C. Janušas, P. Jurkus, J. Rūtenis. Aptarti visi techniškai reikalai ir bendra darbų eiga.

Visais parodos reikalais kreip-tis į pirmininką Aleksandrą Vakselį: 84-20, 112 St., Richmond Hill, N.Y. 11418.

Bepig tau ...

Aną vakarą nugirdau vienos LB apylinkės išdininką besikalbantį su skautu ar ateitininku išdininku...

— Ei, Vlada, ko čia dairaisi skersgatvy atsistojęs: atrodai susirūpinęs, lyg žmonos iš namų išvarytas...?

— Susirūpinęs... Bepig tau, bičiuli, visi nariai tau žinomi ir, tikriausiai, visi laiku užsimoka nario mokesť. L. Bendruomenėj yra ir nedrausmingų. Rodos, nedidelis tas tautinio solidarumo įnašas, tačiau dauguma ir jį pamiršta užsimokėti, o daugelio ir adresų nežinome. Manau, jog visi žino, kad L. Bendruomenei priklauso visi lietuviai ir kad tautiniam vienin-gumui išlaikyti visi privalome paremti Lietuvių Bendruomenės darbus kas kasmeti-

ne auka. Apylinkės, administraciniam patogumui, yra suskirstytos pagal pašto ribas — Zip Codes, tai va, ir dairausi, kad neįsibraučiau į kaimyninės apylinkės teritoriją. Jau pats laikas atsiskaityti su LB Krašto ir apygardos valdybomis, todėl skubu aplankyti dar nors vieną kitą.

— O ar negeriau būtų dar kartą paraginti per spaudą?

— Puikus patarimas, bičiuli, tikrai pabandyti.

— Sakai, begigu man... hm...

Abu išdininkai nuskubėjo savais keliais. Jie tikrai stengiasi atlikti prisiimtus pareigas. Ar nebūtų kilnu pagelbėti jiems pasiūnčiant paštu tautinio solidarumo įnašus ar nario mokesčius.

Tautinio solidarumo įnašas yra toks: šeima moka 5 dol., pavienis asmuo — 3 dol.; pensininkas — 1 dol.

Per apylinkės valdybas galima užsiprenumeruoti bet kurį laikraštį ar žurnalą. Kas priklauso LB Woodhaveno apylinkei, čekį turi rašyti: **LB Woodhaveno Apylinkės Valdyba**. Siųsti: LB Woodhaveno Apyl. V-ba, 86-34 91 St., Woodhaven, N.Y. 11421.

Bendruomenės ramtis

MIRĖ JONAS VILKAITIS

Sausio 1 Jamaica, N.Y., ligoninėje mirė **Jonas Vilkaitis**, eidamas 87 metus. Velionio palikai buvo palaidoti Tautinėse Kapinėse Chicagoje.

Buvo gimęs 1888 gegužės 11 Kybartuose. Vidurinį mokslą išėjo Marijampolės ir privačiose Petrapilio gimnazijose. 1911-1915 studijavo pedagogiką ir istoriją Psichologijos Institute Petrapilyje.

Velionis buvo plačia prasme visuomenininkas: laikraštinninkas, redaktorius, kooperatininkas, savivaldybininkas, mokytojas, įvairių draugijų Rygoje (1910-1911) ir vėliau Lietuvoje steigėjas, aktyvus Lietuvos socialdemokratų partijos veikėjas. Už savo politinę veiklą Rygoje buvo suimtas, kalinamas ir iš ten ištremtas. Nuo 1906 m. bendradarbiavo spaudoje. Rašė: Lietuvos Žiniuose, Darbininkų Gyvenime, Savivaldybėje, Darbe ir Sveikatoje, Socialdemokrate, Talkoje, Bendrijoje, Darbo Bal-se, Sietyne, Keleivy, Naujienose ir kt. Buvo Tauragės vidurinės mokyklos mokytojas, Savivaldybės Departamento ir Ligonijų Kasos direktorius, Valstybės Draudimo Įstaigos valdytojas ir kt.

Tremtyje Vokietijoje per pirmą lietuvių tremtinių bendruomenės suvažiavimą, įvykusį 1946 m. pavasarį Hanau stovykloje, buvo išrinktas Vokietijos Lietuvių Bendruomenės centro komitetan, o komitetas Vilkaitį išrinko savo pirmininku.

Gyvendamas New Yorke, uoliai dalyvavo New Yorko Lietuvių Taryboje, sekė visuomeni-

LMKF NEW YORKO KLUBO VEIKLA

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Yorko klubo rengta rankdarbių ir įvairių dirbinių paroda, įvykusi gruodžio 15 dieną, sekmadienį, Kultūros Židinyje, praėjo su dideliu pasisekimu. Peržvelgus visus gausiai apdėtus stalus ir darbus iškabinėtas sienas, negalėjai apskaičiuoti, kiek daug laiko ir pasišventimo įdėta, bekuriant šiuos gražius rankdarbius ir įvairius dirbinius, kurių dalis buvo išstatyti parodai, o dalis pardavimui.

Parodos svečiai turėjo progos įsigyti gražių dovanų Kalėdom. G. Kulpienės sukurti gintaro papuošalai sidabre patraukė visų dėmesį. Taip pat žiūrovus žavėjo S. Kačinskienės megzti drabužiai, vakarinės skaros ir lietuviško rašto antklodės; J. Kregždienės lovatiesės, suknėlės ir skaros; E. Rastienės įvairūs rankdarbiai; M. Kvedarienės iš New Jersey austos tautinės juostos, takeliai ir pagalvės; O. Žilienės vaikams megztu bateliai ir skaros; V. Vasikaus-

Toronto tautinių šokių ansamblio "Gintaro" orkestras. Ansamblio koncertas Bostone bus vasario 1. Nuotr. V. Bacevičiaus

GINTARO KONCERTAS BOSTONE

Bostono skautai, minėdami savo veiklos 25-rių metų sukaktį, ruošia Toronto tautinių šokių ansamblio koncertą Bostone. Koncertas įvyks vasario 1, šeštadienį, 7:30 v.v. Lietuvių piliečių klubo III-čio aukšto salėje, 370 Broadway So. Bostone. Po koncerto vaišės ir šokiai. Šokiams gros to paties ansamblio orkestras.

Gintaro ansamblis, vadovaujamas p. Karasiejų, yra reprezentacinis Kanados ansamblis, savo sąstate turi 140 šokėjų, oktetą ir orkestrą. Bostone koncertuos to ansamblio 50 šokėjų grupė.

Minėtą ansamblį daugumoje sudaro studentai skautai. Sekmingai jis yra koncertavęs Europoje ir Kanadoje.

Koncertui salėje vietos numeruotos. Bilietai iš anksto gaunami pas: M. Subatį, tel. 268-1992; I. Nenortienę tel. 825-1832, ir Keleivio redakcijoje, tel. 268-3076.

Vaclovas Sevrukas gruodžio gale lankėsi Bostone ir ten gruodžio 28 dalyvavo kultūrinių subatvakarių susirinkime. Jį pristatė Skirmantė Kondrotienė. Jis papasakojo apie save ir atsakė į klausimus. Visa lietuviška dartinė gyvenimą Lietuvoje ir religijos persekiojimą. Subatvakaris buvo labai gausus. Buvo pirmininkas inž. Romas Veitas pristatė naują pirmininką inž. Edmundą Cibą, padėkojo buvusiai valdybai už gražų bendradarbiavimą. Visam subatvakariui vadovavo naujas pirmininkas E. Cibas.

nį gyvenimą, bendradarbiavo spaudoje, buvo ir Eltos bendradarbis.

Siame Darbininko numeryje aprašomas Zemės ūkio Akademijos rektorius Dotnuvoje, prof. Vincas Vilkaitis, buvo jo brolis. Paliko du sūnus su šeimomis: Ramutį, gyvenantį Desplance, Ill., ir Laimutį, gyv. Thomastown, Conn.

kienės paveikslai iš kriauklių, E. Ruzgienės paveikslai iš džiuvintų gėlių ir lapų; E. Karečienės įvairūs mezginiai; R. Abromaitienės lauko gėlių paveikslai. Taip pat didelio dėmesio susilaukė Mindaugo Jankausko įspūdingos medžio ir metalo skulptūros, V. Četėtienės padaryti šiaudinukai eglutei papuošti.

Apžiūrėję parodą ir įsigiję gražių dovanų Kalėdom, svečiai turėjo progos pasigardžiuoti klubo narės E. Mickeliūnienės paruoštais vėdarais ir bulvininiu apkepu — kugeliu ir atsigaihvinti kava ir klubo narių keptais lašiniiais, pyragais ir tortais.

Parodą ruošiant, mūsų nuilstančiai klubo pirmininkei M. Žukauskienei talkon ėjo visos klubo narės: E. Donahue, P. Ivašauskienė, M. Noreikienė, V. Šileikienė, S. Skobeikienė, A. Švalbonienė, dr. J. Vytuvienė, M. Klivečienė, E. Legeckienė ir kitos.

Visiem taip gausiai dalyvavusiems tautiečiam LMKF New Yorko klubo vardu nuoširdžiausia padėka!

E. Treimanienė

Reda Stelmokaite-Veitienė perėmė tėvo vestą Baltic Insurance Agency. Ji jau seniau turi įsigijusi reikalingus leidimus.

Aukas Balfui. Paskutinėmis dienomis Balfui aukojo: D. ir L. Izbickai — 25 dol., T. Bogužienė ir B. ir C. Paliuliai po 10 dol., B. Povilavičius 6, J. Babravičius ir J. Kačinskas po 5.

Balfo vajui prasidėjus, tik 44 šeimos atsiliepė į šį vajų, todėl Balfo vajus pratesiamas visą sausio mėnesį.

Aukas galima siųsti ar įteikti valdybos nariam: A. Andriulioniui, K. Šimėnui, J. Valiukoniui ar Keleivio laikraščio įstaigoje.

Bostono mokinių vežiojimas ir apsauga, kaip laikraštis The Boston Herald skelbia, iki gruodžio pabaigos jau sšdaro gerokai per 14 milijonų dolerių.

Parengimai

Sausio 18 Martyno Jankaus vardo šaulių kuopos banketas National Cafe patalpose Brocktone.

Vasario 1-2 Baltijos ir Žalgirio tuntų skautų 25 metų sukakties šventė Lietuvių piliečių d-jos patalpose So. Bostone.

Vasario 16-sios Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas Liet. piliečių d-jos auditorijoje So. Bostone.

Kovo 2 dainos ir dailiojo žodžio koncertas, rengiamas Minkų radijo valandos Liet. piliečių d-jos auditorijoje So. Bostone. Programą atliks Elena Blandytė.

Kovo 9 Kaziuko mugė Liet. piliečių d-jos auditorijoje So. Bostone.

Balandžio 13 Laisvės Varpo pavasarinis koncertas.

Laisvės Varpo vedėjas Petras Viščinis pirmąjį šių metų sekmadienį kalbėjo apie radijo valandos finansinę padėtį. Ji yra labai liūdna, praeitų metų deficitas yra pusantro tūkstančio dolerių. Tai gana nemaža suma. Metų pradžia kol kas irgi nieko gero nerodo. Mes visi gerai žinome, kad ši radijo valanda remiasi klausytojo mokesčiu. Dabar yra tik apie du šimtus klausytojų, kurie moka klausytojo mokesť. Vedėjas sako, jeigu atsirastų dar nors pora šimtų klausytojų, kurie mokėtų, tai jau būtų galima verstis. Dvylika dolerių metam, tai yra nepilni dvidešimt centų už visos valandos programą.

Padėtis tikrai yra rimta. Mes apeliuojam į visus lietuvius, kurie gyvena mūsų apylinkėse, mokėti klausytojo mokesť. Laisvės Varpas ypatingai reikalingas tiem, kurių jau akys pavargsta skaitant. Ta programa yra lyg ir gimtosios žemės kampelis. Argi mes leisime jai sustoti skambėjus?

Jeigu mum atrodo, kad dvylika dolerių metam yra per daug, pažiūrėkim, kiek mes išleidžiame kietiem malonumam. Jeigu jau kitaip negalime mokėti, tai į taupymo dėžutę kiekvieną sekmadienį, besiklausydami tos programos, įmeskime 20 centų. Metų gale ir susidarys reikiama suma.

Tačiau parama reikalinga dabar, nes reikia mokėti sąskaitas. Junkimės į tuos klausytojus, kurie moka mokesť. Jeigu to nepadarysime, prisidėsime prie Laisvės Varpo numarinimo.

Pavojui ištikus, mes visada esame vieningi. Dabar yra pavojus. Būkime ir šį kartą vieningi, kad Laisvės Varpas galėtų gyventi. P. Žičkus

Pop. Paulius VI paskyrė 4 naujus vyskopus Bostono arkivyskupijai. Jie bus augziliarai-pagelbininkai kardinolui Medeiros, kuris dabar turi tris augziliarus. Du iš naujų vyskupų, prel. John Mulcahy 52 m. amžiaus ir kun. Jonas D'Arcy 42 m. amžiaus, yra seminarijos studentų auklėjimo direktoriai. Bostono kancleris kun. Thomas Daily 47 m. amžiaus grįžo prieš porą metų iš Pietų Amerikos misijų kraštų. Ketvirtas paskirtas vyskupas kun. Juozas Ruocco 52 m. amžiaus jau klebonauja porą metų net italų tarpe. Bostono arkivyskupijoje tai pirmas vyskupas, kuris yra italų kilmės. Vyskupų šventinimai įvyks vasario 11, gavėnios išvakarėse, 11:00 v.r. Šv. Kryžiaus katedroje, Washington St., Bostone. Kardinolas Medeiros konsekruoja naujus vyskopus. Jam gelbės dabartiniai augziliarai vysk. Thomas Riley, kuris yra generalvikaras, vysk. Lawrence Riley ir vysk. Joseph Maguire.

Kova dėl vaikų vežiojimo dar nepasibaigė. Kodėl tėvai, kurie yra prieš vaikų vežiojimą, nekelia pagrindinio klausimo. Įsakymas vežioti mokinius yra diskriminacinis. Kodėl vieni vaikai turi būti vežami ir net su pavojumi, kad gali būti net sužaloti, kažin kur į tolimas mokyklas, o jų kaimynai turi teisę eiti į vietos mokyklas? Juk tėvai vienodai moka mokesčius ir turi tas pačias konstitucijos garantuotas teises. Tai labai neteisinga diskriminacija, ir jos nekelia nei tėvai, nei jų advokatai.

Kun. Albinas F. Janiūnas, anksčiau į Lietuvių Fondą buvo įmokėjęs \$50, o dabar švenčių metu įnešė dar \$50 ir tapo Lietuvių Fondo nariu.

Toronto tautinių šokių sambūris Gintaras šoks vasario 1, šeštadienį, 7:30 v.v. So. Bostono Lietuvių piliečių d-jos auditorijoje Bostono lietuvių skautų 25 metų sukakties minėjime. Į Bostoną atvažiuoja 50 jo dalyvių. "Gintaras" yra koncertavęs Londone, Innsbrucke, Stuttgarte ir dalyvavo Vak. Vokietijos televizijos programoje.

A i d a i — kultūros žurnalas — šiemet švenčia 25 metų sukaktį, kai jie leidžiami Amerikoje. Ar juos prenumeruoti?

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administ. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Jaunimo pamaldos Kultūros Židinyje — šį sekmadienį, sausio 19 d. Pamaldose dalyvauja Philadelphijos ateitininkai, su kuriais newyorkiečiai sužais draugiškas tinklinio rungtynes. Pamaldų pravedimu rūpinasi Kultūros Židinio A.K. jaunimo reikalų sekcija, o vaišėmis — skautai. Visas jaunimas maloniai kviečiamas atsilankyti.

Vyr. skaučių židinio Vilijos susirinkimas bus sausio 20, pirmadienį, 7:30 v.v., pas p. Gudaitienę, 116-18 85 Ave., Richmond Hill.

Lietuvių Atletų Klubu visuotinis narių susirinkimas įvyks Kultūros Židinyje sausio 17, penktadienį, 7:30 val. vakare. Programoje bus klubo pirmininko, sporto veiklos, bingo sekcijos ir finansinės apyskaitos pranešimai bei naujos valdybos rinkimas. Klubu valdyba kviečia visus pilnateisius narius, garbės narius ir sportuojančius narius šiame susirinkime dalyvauti, nes bus svarstomi labai svarbūs klubo reikalai. Gyva LA Klubu sportinė ir visuomeninė veikla reikalauja klubo narių dalyvavimo ir pritarimo. Ypač kviečiami gražaus ir gausaus jaunųjų sportininkų būrelio tėveliai ir mamytės stoti aktyviais nariais į LA Klubą ir dalyvauti klubo ateities ir dabartinės veiklos sprendimuose.

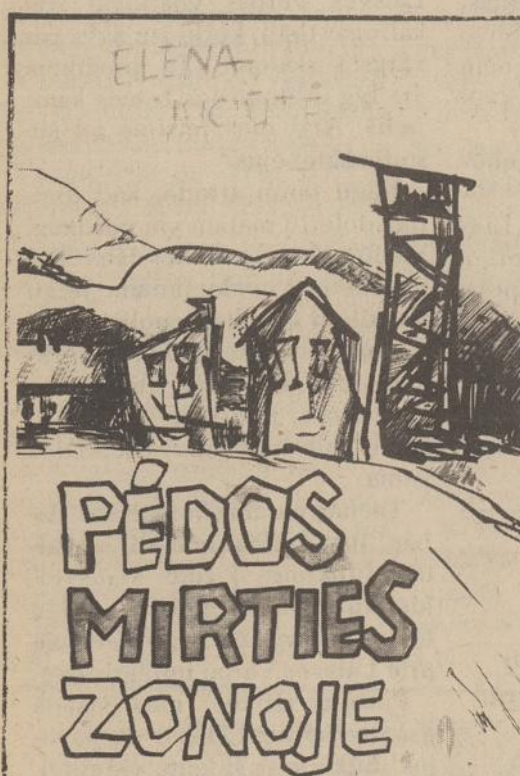
A.L. Tarybos posėdis įvyksta sausio 17, penktadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio patalpose. Visi Altai priklausą nariai prašomi dalyvauti.

Moterų Vienybės pavasario balius bus gegužės (May) 3, šeštadienį, Kultūros Židinio salėje.

Moterų Vienybė Kalėdų švenčių proga Vasario 16 gimnazijai pasiuntė 25 dol. auką.

SVARBUS PRANEŠIMAS

Visi asmenys, kurie neturi JAV pilietybės, privalo sausio mėnesyje registruotis. Blankai gaunami visuose paštuose.

Jau išėjo iš spaudos
Sibiro kalinės

Elenos Juciūtės

knyga

**PĖDOS
MIRTIES
ZONOJE**

Tai dar viena knyga, kuri vaizdžiai paliudija, kokius vargo metus teko pergyventi Lietuvai pokario laiku, kokie baisūs tardymai, kalėjimai, Sibiro darbo stovyklos, kur naikinami daugybės tautų geriausi žmonės.

Knyga 544 pusl. iliustruota. Kaina 10 dol.

Išleido Simo Kudirkos šaulių kuopa New Yorke. Visais knygos reikalais kreiptis į Kazimierą Bačauską, 84-55 86 Ave., Woodhaven, N.Y. 11421.

Prašau man prisiųsti knygą "Pėdos mirties zonoje". Priedu 10 dol. čekį, money order.

Vardas, pavardė

Adresas

Prof. dr. A. Šlepetytė-Janačienė, Pasaulio Lietuvių Katalikų Sąjungos valdybos pirmininkė, dalyvavo ir tarė žodį Kanados Lietuvių Katalikų Moterų Draugijos 25 metų atkūrimo minėjime — akademijoje Toronte.

Broliams Raudonikiams yra laiškas Darbininko administracijoje. Prašomi atsiliepti jie patys, arba gal kas žino, kur jie gyvena.

Balfas savo vąjį tęsia. Jis baigiamas sausio 25 gražiū banketu. Visi prašomi atsiųsti savo auką Balfui ir dalyvauti šiame bankete. (Žiūr. skelbimą).

20 metų sueina, kaip New Yorko ramovėnai leidžia Kario žurnalą. Jį pastoviai redaguoja Zigmas Raulinaitis, administruoja Leonas Bileris. N. Y. ramovėnų skyrius, kuriam pirmininkauja Jonas Rūtenis, šią Kario žurnalo sukaktį minės sausio 26, sekmadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Bus Kario žurnalo leidinių paroda, drauge bus ir naujų suprojektuotų viršelių paroda.

N.Y. Liet. Dailininkų S-gos susirinkimas įvyko sausio 12, sekmadienį, dail. V.K. Jonyno studijoje. Dalyvavo apie 20 dailininkų. Kalbėta apie naujus narius. Daug laiko skirta svarstymam, kaip paminėti Čiurlionio 100 metų sukaktį. Kalbėta einaisiais reikalais, pasisakyta dėl LB rengiamos šeštosios dailės parodos. Visi sąjungos nariai raginami joje dalyvauti. Susirinkimas užsitęsė apie keturias valandas.

Vaikų kaukių balius, rengtas sausio 12, sekmadienį, Kultūros Židinyje, praėjo sėkmingai. Buvo prisirinkę labai daug vaikų, tėvų ir vyresniųjų. Buvo pilnas Židiny. Daug vaikų buvo su kaukėmis, su kostiumais. Geriausi kostiumai, kaukės apdovanoti. Buvo lėlių vaidinimas, suvaidinta "Kauno miesto muzikantai" (pagal Bremeno miesto muzikantus). Buvo ir vaikų dainų, žaidimų. Apatinėse salėse veikė loterijos. (Plačiau kitame Darbininko numeryje).

Užgavėnių kaukių balius, jau dešimtas iš eilės, rengiamas vasario 8, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Rengėjai yra New Yorko ateitininkai. Šie kaukių baliai turi didelį pasisekimą ir sutraukia labai daug publikos. Visi kviečiami ir šiemet dalyvauti su gražiausiais ir įdomiausiais kostiumais, kaukėmis. Bus skiriamos trys vertingos premijos.

UŽGAVĖNIŲ KAUKIŲ BALIUS

vasario 8, šeštadienį

Kultūros Židinyje

— Geriausioms kaukėms bei kostiumams skiriamos premijos.

— Namuose gaminti užkandžiai ir šilta vakarienė su gėrimais. Šokiams gros Gutauskų orkestras.

Vietas ir stalus užsisakyti pas:

LORETĄ VAINIENĘ — 296-6860
STASĘ BOBELIENĘ — MI 7-6637
AUŠRĄ SABALIENĘ — 296-2648

Auka — 12.50 dol., studentams 7 dol.

Visi maloniai kviečiami į šį tradicinį kaukių balių.

NEW YORKO ATEITININKAI

— Krikščionis Gyvenime išleido naujai išverstą Lietuvoj "Pslamyną", kietais viršeliais, 264 psl., žavėtinai graži kalba. Kaina 3.50 dol., imant nemažiau 10 egz. — po 2.50 dol. egz. Užsakymus siųsti: Krikščionis Gyvenime, I.C.C. Putnam, Ct. 06260.

Kalendorių 1975 metams galima gauti Darbininko administracijoje: Anglijoje Nidos išleistas, kasdien nuplėšiami lapeliai — kaina 3.50 dol. Gaunamas ir Darbininko išleistas kalendorius, nuplėšiamas kas mėnuo. Kreiptis į Darbininko administraciją.

Woodhavene išnuomojamas butas iš 3 kambarių, vienam ar dviem žmonėms. Butas prie patogaus susisiekimo ir už prieinamą nuomą. Skambinti bet kuriuo laiku. Tel. 296-2527.

BALFO VAJUS

Balfo aukų rinkimo terminas baigiasi sausio 24. Tačiau tie, kurie dar savo aukos neįteikė, galės ją įteikti Balfo baliuje arba vėliau pasiųsti paštu 100-jo skyriaus išdininkui.

100-jo skyriaus balius įvyks sausio 25, šeštadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Bus trumpa meninė programa, kurią atliks mums gerai žinomi poetai humoristai: Leonardas Žitkevičius ir Romualdas Kisieliūs. Svečiai bus vaišinami šampanu, šaltais užkandžiais, karšta vakariene ir kava su pyragaičiais. Veiks baras ir loterija. Šokiams gros iš 3 asmenų orkestras.

Įėjimo mokestis tik 12 dolerių asmeniui, o jaunimui, tik į šokius, nuo 9 val. v. 3 dol.

Vietas prie stalų 10 asmenų prašom užsirezervuoti pas dr. A. Goeldnerienę tel. 762-1608, dr. M. Kregždienę tel. 847-6475 arba pas valdybos narius.

New Yorko Balfo 100-jo skyriaus valdyba maloniai kviečia visus į balių atsilankyti.

— Lietuvių Moterų Klubų Federacijos New Jersey klubas rengia užgavėnių balių vasario 8, šeštadienį, 7 v.v. Lietuvių Laisvės salėje, 269 2nd St. Elizabeth, N. J. Programoje: muzikas Vyt. Strolia supažindins su prof. muz. Juozo Žilevičiaus kūryba, solistė Angelė Kiaušaitė padainuos. Po programos pietūs ir šokiai, grojant geram orkestrui. Vakaro pilnas skiriamas prof. J. Žilevičiaus vedamam Lietuvių Muzikologijos Archyvui paremti.

Maloniai kviečiami visi apylinkės lietuviai ir jų draugai atsilankyti į šį parengimą ir linksmą, įdomią ir kultūringą praleisti vakarą. Įėjimo auka \$10.00 asmeniui. Bilietus galima užsisakyti pas E. Juškienę, tel. 201 FL 1-3808, arba pas A. Rygeliene 201 838-4483.

Dr. Petras Vileišis iš Waterburio, Conn., per New Yorką išvyko ilgesnei kelionei į Floridą ir į Kaliforniją, kur aplankys savo draugus ir gimines.

Ramovėnai, žurnalo Karys kolektyvas, birutietės kviečia visus į

KARIO ŽURNALO 20 METŲ SPAUDOS DARBO ATŽYMĖJIMĄ

sausio 26, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Oficiali ir meninė programa, šiltos V. Steponio pagamintos vaišės.

Vietas užsisakyti iki sausio 19 raštu: Karys, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207 telefonu — J. Liaukus 847-6811

NEW YORKO BALFO 100-SIS SKYRIUS

RENGIA

VAJAUS BAIGIMO BALIŲ

SAUSIO 25, ŠEŠTADIENĮ, 7:30 V.V.
KULTŪROS ŽIDINYJE

Bus trumpa meninė programa, karšta vakariene, šampanas, loterija ir šokiai. Veiks baras.

Vietas prie stalų 10 asmenų užsisakyti galima pas dr. A. Goeldnerienę, tel. 762-1608, dr. M. Kregždienę, tel. VI 7-6475, ir pas skyriaus valdybos narius.

Auka 12 dol. asmeniui.

Jaunimui, tik į šokius, nuo 9 v. — 3 dol.

Šimtojo skyriaus valdyba visus nuoširdžiai kviečia atsilankyti ir paremti Balfą.

Visuomenė kviečiama į

viešą metinį susirinkimą

Pokalbis ir diskusijos
"Lietuvių ekonominė ateitis"

Vasario 1, šeštadienį, 4 v. popiet
Kultūros Židinyje
Įėjimas ir vaišės — nemokamai

SKRENDAME VISI KARTU Į EUROPA!

1975 birželio 19-ilepos 4 yra rengiama JAV ir Kanados lietuvių ekskursija į Europą. Bus aplankyta Vokietija, Šveicarija ir Italija.

Kelionė yra turtlinga ir įdomi. Kadangi tikimasi didelio keliautojų skaičiaus, tad ir kaina yra žema — 789 dol. asmeniui skrendant iš New Yorko (gyvenant dviem kambariame). Kaina įskaito viską: kelionę lėktuvais ir autobusais, viešbučiai visam laikui, pervežimai iš aerodromų į viešbučius ir atgal, įdomiųjų vietų lankymas visuose kraštuose, pusryčiai ir pietūs kiekvieną dieną, patarnavimo mokesčiai ir taksai, angliškai arba lietuviškai kalbą kelionės palydovai ir vadovai, bagažų pernešimai, visos kelionės suplanavimas ir dokumentų paruošimas.

Šią kelionę organizuoja Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendrija ir Kunigų Vienybė. Techniškus kelionės reikalus tvarko Kelionių agentūra "Vytilis" — 2129 Knapp St. Brooklyn, N.Y. 11229. Tel. (212) 769-3300. Dėl platesnių informacijų kreiptis į šią agentūrą.